

2023
Nr. 3/15

Reformatų žinia

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ KONSISTORIJOS APŽVALGINIS LEIDINYS

TURINYS

Viršelis. Biržų reformatų bažnyčios fragmentas.
Kompozicija ir dizainas dail. Aušrinės Bareikytės Čižikienės

	374-asis Lietuvos Evangelikų Reformatų Sinodas	3
Katech. D. Jaudegis	Nuodėmė, Kristaus gailestingumas ir pašaukimas	8
A. Laisis	Iš lūpų į lūpas	12
	Baltijos regiono šalių kapelionų XXII konferencija	16
R. Jaudegienė	Kauniečių viešnagė Jungtinės Reformatų Presbiterionų Bažnyčios Sinode JAV	17
	Vanaguose – nauja Evangelikų bažnyčia ir Sielovados centras	19
	<i><u>SVEIKINAME</u></i>	20
	<i><u>Naujos knygos</u></i>	
	Jono Meko „Spirgai“	23
	<i><u>IN MEMORIA</u></i>	
	Marija Birutė Krišukėnaitė Jasiukėnienė	24
	Jonas Albertas Naktinis	24
	Erna Frankaitė Zubriakova	25
	Leonija Vanda Marcinauskaitė Kulienė	25
	Atsisveikinant su Rimute Rimantiene	26
R. Bareikienė	Vargonininkei Gražinai Petrauskaitei išėjus...	27
	<i><u>Vaikų ir jaunimo vasaros stovyklos</u></i>	
S. Gvazdauskytė,		
V. Varžinskaitė	Ev. reformatų jaunimo stovykla 2023-iais	28
Nemradas komanda	Vaikų vasaros stovykla Nemradas-2023	28
Eglė Grucytė	Daugiau nei pergalės 2023	29
	<i><u>IVYKIAI</u></i>	
	Radvano poemos Radviliada skaitymai	29
	Susitikimas su LERB Kėdainių ev. reformatų parapijos atstovais	29
	Kapinių šventės 2023	30
	Kapų šventė Kėdainiuose	31
	Pamaldos Salamiestyje	31
	Ant Dubingių piliakalnio – reformatų maldos ir giesmės	32
	<i><u>Vasara – vestuvių metas</u></i>	33
R. Jaudegienė	25-eris metus ir varge ir džiaugsmu kartu	34
	Ilgai lauktos krikštynos	34
	Viešnagė Vilniuje	35

374-asis Lietuvos Evangelikų Reformatų Sinodas

*VIEŠPATS gėrįsi tais, kurie pagarbiai Jo bijo,
kurie pasitiki Jo ištikimąja meile. /Ps 147,11/*

Šiais 147-os psalmės žodžiais Biržų reformatų bažnyčios klebonas kun. Rimas Mikalauskas pradėjo 374-ojo LERB Sinodo pamaldas 2023 metų birželio 24-ąją dieną. Paskui, sinodalams priėmus VIII-2023 kanoną, paaiškės, kad Sinodas vyksta paskutinį kartą per Jonines – Biržų bažnyčios dabartinio pastato kartinio akmenų padėjimo dieną (1867 m. birželio 24 d.).

Nuo 2024 metų Sinodų eiliniai suvažiavimai bus šaukiami Šventosios Trejybės savaitgalį.

2023 metų Sinodo atidarymo pamaldas laikė penki dvasininkai: 4 kunigai ir lektorius.

Iš sakyklos 374-ojo Sinodo dalyvius ir svečius sveikino gen. superintendentas kun. R. Stankevičius. Jis ragino dėkoti Dievui, kvietė dėkojant šlovinti Viešpatį ir apmąstyti prieš 386 metus (1637 m.) Didžiojoje (Gdan-sko) Agendoje išvardytus Sinodo tikslus: susirenkant bendratikiams kasmet, sutvirtinamas tikėjimas, suteikiama paguoda; reikalingas savivaldos atnaujinimas; drausmės, tvarkos sustiprinimas. Penktasis Agendoje išvardytas Sinodų tikslas – dvasininkų ordinacija. Sprendimai ordi-

Sinodo Prezidiumas ➤

nuoti naujus Viešpaties vynuogyno darbuotojus priimami tik kolegialiai Sinoduose. Baigdamas kalbą, gen. superintendentas palinkėjo sinodalams darnaus ir sėkmingo darbo.

Kaip ir ankstesniais metais, buvo perskaitytas kunigaikštystės Liudvikos Karolinos Radvilaitės, Brandeburgo margrafės, daugelio ano laiko reformatų bažnyčių

globėjos ir fundatorės *Laiškas generaliniam Lietuvos Evangelikų Reformatų Sinodui*, rašytas Neuburge 1689 metais. Jį perskaitė kun. Sigita Veinzierl.

Gen. superintendentas maldoje paminėjo mirusius LERB dvasininkus, kuratorius, garbės kuratorius, palaimino pamaldų dalyvius ir paskelbė 374-ojo Sinodo atidarymą.

Gen. superintendentes kun. Raimondas Stankevičius

Be Sinodo pamaldas laikusių dvasininkų kunigų – Raimondo Stankevičiaus, Rimo Mikalausko, Sigitos Veinzierl, katecheto Holgerio Lahayne ir lektoriaus Dainiaus Jaudegio – Sinodo darbe aktyviai dalyvavo ir Vilniaus parapijos klebonas kun. Tomas Šernas bei laikinai einantis Kauno parapijos administratoriaus pareigas misionierius iš JAV kun. Frank'as van Dalen'as.

Sinodo darbą pradėjo vicedirektorius *ex officio* – generalinis superintendentas, suteikdamas žodį Mandatų komisijos pirmininkei Astai Skeberdytei, kuri pranešė, kad į Sinodą atvyko visi 6 dvasininkų luomo kuratoriai ir 8 pasauliečiai kuratoriai, 18 parapijų delegatų, atstovaujančių visas Lietuvos ev. reformatų parapijas, tame skaičiuje ir Varšuvos *Lietuvos Vienetos* ev. reformatų parapijos delegatas lektorius Mateusz'as Kupiec'as.

Sklandžiam Sinodo darbui visada renkamas Sinodo Direktorius ir pavaduotojas. Direktoriumi išrinktas kurat. Nerijus Kriškėnas, vicedirektoriumi pagal pareigas patvirtintas generalinis superintendentas kun. Raimondas Stankevičius.

Cenzoriumi 374-ame eiliniame Sinodo suvažiavime 2023-06-24 Biržuose išrinktas kun. Rimas Mikalauskas, Sinodo sekretore – kun. Sigita Veinzierl.

Slaptu balsavimu 2023-2028 metų kadencijai žrinksna atnaujintos sudėties Mandatų komisija: Asta Skeberdytė, Rūta Vaitiekūnienė, Inga Jasėnienė, kandidatas Darius Balinskas.

Atlikus būtinus procedūrinius veiksmus, buvo suteiktas žodis svečiams, norintiems pasveikinti sinodalus.

Pirmoji iš svečių kalbėjo Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorė Jurga Bagamolovienė, mero Kęstučio Knizikevičiaus raštišką sveikinimą paprašiusi perskaityti kun. Rimą Mikalauską.

Joonas Laajanen'as iš Suomijos sakė, kad atvyko susipažinti, kaip vykdoma Jėzus Kristaus valia Lietuvos reformatų Bažnyčioje.

Kun. Paul'as Archblad'as, atvykęs iš Naujosios Zelandijos, sakė, kad jie su Jane Archblad iš taip toli – iš Naujosios Zelandijos atvykę ne tik grožėjosi Lietuvos gamta, bet ir

žmonėmis. Jie patarnavo Kauno reformatams, kun. Frankui van Dalenui išvykus keletui savačių į JAV. Oficialiai perduoti sveikinimų nuo savos Presbiterionų Bažnyčios negali, nes nežinojo, kad teks dalyvauti Lietuvos reformatų Sinode, bet džiaugiasi, jog teko čia pabuvoti.

Sveikina LELB kun. Juozas Mišeikis

Bryce'as Klassen'as, teologijos studentas iš Kanados, dabar lankantis Kauno reformatų bažnyčioje Tarptautinės parapijos pamaldas, perdavė JAV Čikagos evangelikų reformatų Kolegijos prezidento dr. Pauliaus Slavėno ir kun. diakonės Erikos Dilytės Brooks sveikinimą.

Kun. Sigita Veinzierl perskaitė kitus Sinodui raštu atsiųstus sveikinimus: vyr. pastoriaus Gabrieliaus Lukošiaus – Lietuvos evangelinių bažnyčių bendrijos vadovo, ir katech. dr. Dariusz'o Bryčko's – Varšuvos evangelikų reformatų *Lietuvos Vienetos* parapijos administratoriaus.

Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios vardu Sinodo dalyvius sveikino po pietų pertraukos atvykęs Biržų liuteronų parapijos kunigas Juozas Mišeikis.

Į Sinodą buvo atvykęs ir Seimo narys Valdemaras Valkiūnas.

Antroje Sesijoje buvo išklausyti ir patvirtinti generalinio superintendente kun. R. Stankevičiaus, Konsistorijos prezidento kurat. N. Krikščiko, Revizijos komisijos pirmininkės Danguolės Juršienės pranešimai bei Sinodo buhalterės Redos Trečiokaitės finansinė ataskaita.

LERB ekonomas kurat. Merūnas Jukonis supažindino sinodalus su savo veikla, 2022-2023 metais atliktais ar tęsiamais darbais, atsakė į paklausimą apie Kėdainių parapijos klebonijos remontą, jos išnuomavimą ir pritaikymą labdaros organizacijos *Kėdainių samariečiai* veiklai.

Sinodalai išklausė parapijų ir Sinodo įsteigtų juridinių asmenų pranešimus (ataskaitas). Beveik visos parapijos buvo

Kalba Kėdainių parapijos pirmininkas Ramūnas Šeliakas

Atsiskaito Vilniaus Krikščioniško vaikų darželio direktorė Džiuljeta Stankevičienė

atsiuntusios išsamius pranešimus apie vykdomą dvasinę, ūkinę veiklą ir pridėję finansines ataskaitas, tad klausimų beveik nekilo. Kėdainių parapijos pirmininkas Ramūnas Šeliakas atsakė į paklausimą apie vis dar nesumontuotus, bet pernai iš Vokietijos atvežtus vargonus.

Panevėžio parapijos seniūnų valdybos pirmininkui kurat. P. R. Puodžiūnui teko vėl priminti sinodalams, kad Panevėžio bažnyčios statybos klausimas tebėra aktualus, bet mažai pasistūmėjo į priekį, lėšos kaupiamos labai lėtai.

Krikščioniško vaikų darželio Vilniuje direktorė Džiuljeta Stankevičienė pasidžiaugė, kad vietos užpildytos, šiuo metu darželyje dirba dvi reformatės, bet vaikučių reformatų neturi.

Dvasininkų sesijai pritarus (2023-02-03 Vilniuje) ir išlaikius patikrinamąjį egzaminą Konsistorijoje (2023-05-13 Biržuose), Sinodas, išklauses lekt. Dainiaus Jaudegio prisistatymą bei žmonos Ritos patikinimą, kad šeima džiaugiasi jo pasirinktu dvasininko keliu ir visokeriopai palaikys, nutarė jį ordinuoti į katechetus. Ordinaciją buvo atlikta 2023 m. birželio 25 d., per Sinodo iškilmingas pamaldas Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje. Ordinuotas katecheto tarnystei Dainius Jaudegis paskirtas Kauno evangelikų reformatų parapijos antruoju dvasininku.

Sinodas vienbalsiai nepritarė Europos Protestantų Bažnyčių Bendrijos tarybos parengtam dokumentui apie lytį ir lytiškumą *Jau nebėra vyro ir moters...* Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas tvirtai laikosi Biblijos mokymu paremtos nuostatos dėl intymių (seksualinių) santykių (*Kan. III-2013*,

papildytas Kan. XIII-2019): kad jie turėtų būti tarp vieno vyro ir vienos moters krikščioniškos santuokos kontekste.

2023 m. priimtame Kanone VI-2023 pabrėžiama: mūsų požiūris į lytiškumą ir lytį ir toliau grindžiamas tuo, kad *Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal Dievo paveikslą sukūrė jį; vyrą ir moterį sukūrė juos (Pr 1, 27)*. Dievo paveikslas nepasikeitė. Todėl nepasikeitė ir sukurtos vyro ir moters kategorijos.

Priimtas Kanonas VII-2023 *Dėl Stalo ir sakyklos bendrystės su Evangelinių Bažnyčių Bendrija* Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios nariams, neturintiems galimybės lankytis evangelikų reformatų pamaldose, leis pilnavertiškai dalyvauti Lietuvos evangelinių bažnyčių bendrijos pamaldose ir kartu su jais švęsti Viešpaties Vakarienę.

Po Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininko Donato Balčiausko pasisakymo buvo priimtas nutarimas pakartoti 2021 m. Memoriamą *Apie paminklo Reformacijai ir lietuvių raštijos pradininkams atminti eigą*. O kuratorė Renata Bareikienė pakvietė parapijas aktyviau prisidėti renkant lėšas, kad Lietuvos Reformatų Bažnyčios vardas būtų įrašytas paminklo postamente. Kurt. M. Jukonis padėkojo RIK draugijai ir asmeniškai D. Balčiauskui už nepailstamą darbą, įamžinant Reformacijos pradininkų Lietuvoje atminimą. Jam pasiūlius, Sinodas kurt. D. Balčiauskui išreiškė Padėką už pasiaukojantį darbą siekiant Lietuvos širdyje – Vilniuje – pastatyti paminklą Reformacijai ir lietuvių raštijos pradininkams.

Po ekonomo M. Jukonio pristatymo, nutarta sudaryti 2024 metų Sinodo biudžetą, už kurio paskaičiavimą būtų atsakingas Senjoratas, o jį patvirtintų Konsistorija 2024 m. sausio mėnesį. Sinodas Biudžetą peržiūrės 2024 metų suvažiavimo metu.

Kanonu VIII-2023 sustabdytas kanonų XVII-1930 ir VIII-1935 galiojimas, ir nuo šiol Lietuvos evangelikų reformatų Sinodų eiliniai suvažiavimai bus šaukiami ne per Jonines, bet mėnesiu anksčiau – Šventosios Trejybės savaitgalį. Taip bus galima lengviau išspręsti organizacinius Sinodo paruošimo klausimus nuolatinei sinodų šeimininkei – Biržų parapijai.

Ateinančių metų eilinio Sinodo suvažiavimo data – 2024 m. gegužės 25-26 dienomis Biržuose.

InfoRef_LT

Revizijos Aktą skaito Danguolė Juršienė

Nuodėmė, Kristaus gailestingumas ir pašaukimas

Evangelijos pagal Matą 9-o skyriaus gale Viešpats gailisi žmonių, kurie yra lyg avys be piemens. Žmogus nesukurtas gyventi pats sau ir dėl savęs. Jis sukurtas gyventi su Kūrėju ir atnešti Jam garbę, nes Jis yra vienintelis ir tikrasis Dievas. Kristus ragina mokinius melsti pjūties Šeimininką, kad Jis siųstų darbininkų. Čia pat 9-o skyriaus pradžioje atrandame evangelisto Mato pašaukimo istoriją, tiesa, jis dar visai nepanašus į tą, kuri būtų verta pašaukti. Žiūrint žmonių akimis, jis netgi nepanašiausias į tą, kuris galėtų būti pašauktas. Tačiau pjūties šeimininkai yra ne žmonės, o visagalis Kūrėjas.

Katechetas Dainius Jaudegis

Panagrinėkime Dievo Žodį iš Mato 9, 9-13. **Iškeliaudamas iš ten, Jėzus pamatė muitinėje sėdintį žmogų, vardu Matą, ir tarė jam: „Sek paskui mane!“ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį. Kai jis Mato namuose sėdosi prie stalo, ten susirinko daug muitininkų bei nusidėjėlių, kurie susėdo šalia Jėzaus ir jo mokinių. Fariziejai, tai išvydę, prikišo jo mokiniams: „Kodėl jūsų Mokytojas valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?“ Šitai girdėdamas, Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, o ligoniams. Eikite ir pasimokykite, ką reiškia žodžiai: Aš noriu gailestingumo, o ne aukos. Aš ir atėjau šaukti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių.“**

Apie ką yra ši istorija? Ši istorija yra *apie nusidėjėlių*. Tokius žmones visuomenėje vadiname Nusidėjėliais iš didžiosios raidės. Tačiau istorijos fone randame išoriškai teisingą religiją praktikuojančius fariziejus, kurie nesupranta, kad jie taip pat yra nusidėjėliai. Viešpats ateina parodyti savo gailestingumą, tačiau paprastai pas gydytoją niekas neina tol, kol nesužino, kad serga.

Ši istorija yra *apie žvilgsnius*. Vieni mato save tinkamais (sveikais) dėl to, ką jie daro dėl Dievo, todėl jiems nereikalingas Gelbėtojas. Kiti mato, kad jiems būtinas Gydytojas. O kaip į mus žvelgia Viešpats?

Ši istorija yra *apie pokyčius*, kai suvokus savo nuodėmingumą, ir pamačius gailestingą Gelbėtojo žvilgsnį, gyvenimas pasikeičia iš esmės. Nors kažkam tas pokytis, *šio pasaulio akimis*, neatrodo naudingas: Matas palieka aprūpintą gyvenimą ir pasirenka keletą metų keliauti kartu su Mokytoju ir būreliu kitų mokinių.

Tačiau, iš tikrųjų, teisingiausias atsakymas būtų, kad *ši istorija yra apie Kristų*, ir istorija (kaip ir visas Šventasis Raštas) parodo, koks yra Kristus. Reformuotos teologijos centre yra ne žmogus, o visa valdantis Dievas. Per visą Šv. Raštą vientisa gija Dievas atskleidžia mums koks Jis yra. Visa Biblijos istorija – tai tarsi skalbinių virvė, ant kurios padžiauti skirtingi skalbiniai, tačiau esmė yra atperkantis Kristus ir Jo Evangelijos žinia.

Evangelistas Matas savo evangelijoje ypač ryškiai rodo sąsajas su Senuoju Testamentu, nes **visas Raštas yra Dievo įkvėptas** (2 Tim 3, 16). Matas skaitytojui parodo Jėzų, kuris yra kitoks Izraelis kuris ne tik išstovi prieš velnio gundymus (Mt 4 sk.), bet atėjo įvykdyti Įstatymą. Matas per 5-ias dalis (aliuzija į Mozės Penkiaknygę) užrašo Kristaus mokymą, kurio naujoji norma yra: **jeigu teisumu neviršysite Rašto aiškintojų ir fariziejų, neįeisite į dangaus karalystę** (Mt 5, 20).

Po *Kalno pamokslo* Viešpats parodo, kaip veikia Evangelijos žinia ir, kaip yra keičiami žmonės ir jų gyvenimai. To paties Mato 9-o skyriaus pradžioje randame istoriją, kur draugai ant neštuvų atneša savo paralyžiuotą draugą. Kitas evangelistas Lukas papildomai užrašo, kad dėl gausios minios jie negali prieiti, todėl surizikuoja praardyti stogą. Kristus gailėjosi žmonių ir gydė jų fizines ligas. Mato 9-me skyriuje norima parodyti, kad didžiausia žmonių problema yra net ne fizinis paralyžius, bet nuodėmė. Kai žiūrime į paralyžiuotą žmogų, kas svarbiau, ar jam lakstyti ar, kad būtų atleistas jo nuodėmės? Kristus atleidžia nuodėmes paralyžiuotajam ir tai yra tiek daug, kad net ir fizinė liga pasitraukia kartu su atleistomis nuodėmėmis. **Nenusimink, sūnau, tavo nuodėmės atleistos!** (Mt 9, 2).

1.) 8 milijardų lovų dydžio ligoninė.

Evangelijos pagal Matą 9-o skyriaus 12-oje eilutėje Viešpats kalba apie ligonius, o 13-oje – apie nusidėjėlius. Visuomenė šiandien sunkiai serga. Ir serga jau seniai, nuo pat Biblijoje *Pradžios knygos* 3-me skyriuje aprašytų laikų, kai Adomas ir Ieva sukilo prieš Dievą ir patys norėjo atsisėsti į Dievo sostą. Ko gero, visi prisimenate 2022 m. vasario 24 d. rytą, kai visi buvome sukrėsti, kaip melas gali giliai užvaldyti žmones, kad jie pradėtų karą. Kokie baisūs tie okupantai! Taip, okupantai baisūs ir Dievas nuteis juos teisingai, tačiau mes galime besibaisėdami kitų nuodėmėmis praleisti savąsias.

Evangelistas Matas prieš pora skyrių esančiame *Kalno pamoksle* užrašė Kristaus žodžius: **Kodėl gi matai krislą savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje?! Arba kaip gali sakyti broliui: 'Leisk, išimsiu krislą iš tavo akies', kai tavo akyje rąstas?! Veidmainy, pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o paskui pažiūrėsi, kaip išimti krislelį iš brolio akies** (Mt 7, 3-4). Įsidėmėtinas posakis „rąstas akyje“, per kurį Kristus mums nori parodyti kažką esminio ir svarbaus. Kodėl nepastebime rąsto?

Nežinau kaip jums, bet mane erzina kitų nuodėmės ir nedažnai pastebiu rąstą savojoje. Erzina ne tik Rusijos generoluose esanti tamsa, tačiau kartais toks jausmas, kad mano aplinkoje susirinko visi Mato šventės namuose dalyviai. Jau 30 metų ieškau ir negaliu surasti Biblijoje vietos, kuri man lieptų užsiimti kitų žmonių nuodėmių paieška, o taip norėtusi tokios „tarnystės“. Tiesa, ganytojams liepiama **būti rūpestingais sau ir kaimenei** (Apd 20, 28), bet net ir čia kaimenė yra nurodyta antru numeriu.

Nagrinėjama istorija yra apie nuodėmių atleidimą ir pašaukimą. Šiandien žmonija sutaria, kad turi daug problemų, bet kalbėti apie NUODĖMĘ – nebemadinga. Todėl netikinčiųjų akimis ir nuodėmių atleidimas (nematant to būtinybės) – „anokia čia vertybė, AŠ PATS galiu nuspręsti, kas yra gerai ir kas ne“. Tačiau mūsų

tikėjimo pamatas yra ne XXI a. kintanti žmogaus nuomonė, bet amžinas Dievo Žodis.

Evangelijose matome, kaip Jėzus savo tarnystę pradeda nuo to, tokio pat pamokslo, kurį sakydavo Jonas Krikštytojas. Nuo to laiko Jėzus pradėjo pamokslauti, skelbdamas: **Atgailaukite, nes prisiartino dangaus karalystė!** (Mt 4, 17). Netikintys žmonės galvoja, kad arba nėra aiškaus Dievo įstatymo, arba jie yra bent dalinai neblogi. Tačiau Dievo Įstatymas ne tik yra, bet yra aiškiai ir suprantamai užrašytas Šventajame Rašte. Fariziejai galvojo, kad atgailauti reikia tik Mato draugams. Taip, Mato draugams atgailauti būtina, tačiau ne tik jiems.

Heidelbergo katekizmo 5-as klausimas labai aštriai klausia: **Ar tu gali tai** (Dievo įstatymą) **tobulai ištesėti? Ne**, nes iš prigimties esu linkęs Dievo ir savo artimo nekęsti. Gali iškilti klausimas, tai ką mums dabar daryti? Apaštalas Paulius pamokslauja atėniečiams: **Ir štai Dievas nebežiūri anų neišmanymo laikų ir dabar įsako visur visiems žmonėms atgailauti, nes Jis nustatė dieną, kada teisingai teis visą pasaulį**

Katech. D. Jaudegis su šeima

per žmogų, kurį paskyrė ir visiems už Jį laidavo, prikeldamas Jį iš numirusių (Apd 17, 30). Apaštalas Jonas taip pat ragina neapsigauti ir pripažinti, kad esame nuodėmingi: *Jei sakytumė, jog neturime nuodėmės, klaidintume patys save, ir nebūtų mumyse tiesos* (1 Jn 1, 8).

Lietuvių kalboje atgaila dažnai suprantama tik kaip liūdesio ar emocinis trumpalaikis veiksmas. Nuliūdimas yra tik atgailos dalis, bet čia žymiai daugiau, tai – kardinalus 180 laipsnių posūkis, o ne „tik paliūdėjimas atsiklaupus“.

51-oji psalmė – puikus atgailos pavyzdys. Muitininkas Matas, kaip ir Dovydas, negalėjo nepripažinti: *Savo maištingus darbus aš gerai pažįstu, ir mano nuodėmė man nuolat prieš akis. Tau nusidėjau, tiktai tau, ir padariau, kas pikta tavo akyse* (Ps 51, 5-6a). Graikišką žodį Μετανοείτε (metanoete) Biblijos vertėjai skirtingai verčia: *Atgailaukite dėl savo nuodėmių; Atsiverskite; Pakeiskite mąstymą; Turite nususukti nuo to, ką darėte ir pasikeisti, kaip gyvenote; Pakeisk savo gyvenimą; Dievo karalystė yra čia, atgailaukite (pakeisti savo vidinį aš, savo seną mąstymo būdą, apgailestauti dėl praeities nuodėmių, gyventi taip, kad parodytum savo atgailą).*

2.) *Eikite ir pasimokykite, koks yra gailestingas Viešpaties žvilgsnis.*

Mūsų nagrinėjamoje Šv. Rašto vietoje nerašoma apie Mato emocijas ar jo samprotavimus, tačiau užrašoma, kaip jis iš esmės atgailavo: *Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį* (Mt 9,9). Tai ir yra Mato atgaila. Nežinome, ar Matas tai padarė su emocijomis, bet svarbu žinome kad jis padarė tą esminį 180 laipsnių posūkį.

Mums sunku suprasti, kokioje prastoje situacijoje buvo Matas. Jo tauta buvo pavergta romėnų. Matas ne tik kad neturi jėgų pasipriešinti priešui, bet, siekdamas savo naudos, tarnauja okupanto naudai. Dabar mes didžiuojamės mūsų kaimynų ukrainiečių herojiškumu, tačiau Mato situacija būtų panaši, įsivaizduokime palyginimui, jei jis okupuotame Donecke ne tik kad nesipriešintų okupantams, bet taptų lojaliu jų bendradarbiu ir gautų Mokesčių inspekcijos skyriaus vedėjo gerai apmokamą kėdę. Ir, įsivaizduokim, Jėzus ateina į Donecką (prisiminkime, kad vienas iš 12-os Jėzaus pašauktų apaštalų buvo Simonas Uolusis – zelotas, kas šių dienų Ukrainoje atitiktų AZOV būrį) ir pašaukia Matą į savo komandą. Kitas Mato pozicijos atitikmuo galėtų būti darbas *stribu* Šalčininkų rajone pokarinėje sovietų okupuotoje Lietuvoje.

Ko gero, Matas dar būdamas mokesčių rinkėju išgirdo Kristaus skelbiamą žinią, o gal ir visą *Kalno pamokslą*. Ką mums primena Mato šventė su muitininkais ir nusidėjėliais? Man primena sūnaus palaidūno sugrįžimo šventę (Lk 15,11-31), kur Mato širdis atsiveria ir jis nori su gailestingu Viešpačiu supažindinti draugus, o fariziejai piktinasi, kaip ir piktinosi vyresnysis palaidūno brolis. *Štai jau tiek metų tau tarnauju ir niekad tavo įsakymo neperžengiau, o tu man nė karto nesi davęs nė ožiuko pasilinksinti su draugais* (Lk 15, 29). Viešpats mus ragina iš Mato pašaukimo istorijos kažko išmokti. Neišmokus šios pamokos, mes atsiduriame vyresniojo brolio ar fariziejų rolėje.

„Šitai girdėdamas, Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, o ligoniams. Eikite ir pasimokykite, ką reiškia žodžiai: *Aš noriu gailestingumo, o ne aukos*. Aš ir **atėjau šaukti** ne teisiųjų, bet **nusidėjėlių**“ (Mt 9, 12-13). Viešpats nekalba apie *pigią malonę* ir nesako, kad *Matai, nieko tokio, kad esi muitininkas, gyvenk taip ir toliau*. Jis aiškiai sako, kad žmonija serga nepagydoma liga ir Jis yra vienintelis Gydytojas, kuris brangiai nupirko ir gali padovanoti vaistus ligoniams.

Svarbiausia, ką turi pamatyti savo gyvenime, tai Kūrėjo žvilgsnį, kuris gailisi tavęs. Taip, Jis gailisi tavęs ir manęs bei kiekvieno iš mūsų. Net ir to, kuriam, mūsų nuomone, nėra jokių šansų tapti „padoriu Bažnyčios nariu“. Prisiminkime, kaip sūnus palaidūnas susimąstė ir tarė sau: **Kelsiuos, eisiu pas tėvą** (Lk 15, 18). Net jei palaidūnas pradžioje galėjo galvoti, kad jis pats taip gerai sumąstė, bet pasukus link namų, rado centrinę istorijos figūrą – tėvą, kuris laukė sūnaus ir *pažino iš toli*, kas reiškia, kad Tėvas jo laukia ir viskas priklauso nuo Tėvo. Apaštalas Paulius įvardina, kad **viskas priklauso ne nuo to, kuris trokšta ar kuris bėga, bet nuo gailestin-gojo Dievo** (Rom 9, 16).

3.) *Mato pašaukimas būti kartu su Mokytoju ir atlikti darbus.*

Šioje istorijoje matome, kad Jėzus, būdamas šioje žemėje, puikiai žino Senąjį Testamentą, todėl cituoja pranašą Ozėją: *Eime, grįžkime pas VIEŠPATĮ, nes jis – tas, kuris mus sudraskė, jis mus ir išgydys; jis mus sužeidė, jis mus ir sutvarstys. Po dviejų dienų jis mus atgaivins, trečiąją dieną jis mus prikels, kad būtume gyvi jo Artume. Pažinkime, – veržkimės pažinti VIEŠPATĮ! Tikrai jis ateis pas mus, kaip tikrai ateina aušra; jis ateis pas mus lyg būriai lietaus, kaip pavasario lietus, pagirdantis žemę <...> Noriu ištikimos meilės, o ne aukos, mieliau man Dievo pažinimas, negu deginamosios aukos. Prie Adomo jie sulaužė sandorą, ten jie tapo man neištikimi* (Oz 6, 1-3.6-7). Dievas yra Sandoros Dievas, kuris visada išlieka ištikimas.

Septuagintos vertime N. Testamente graikiškas žodis ἔλεος <eleos> verčiamas *ištikima meilė*. Todėl galimas vertimas ne tik *gailestingumas* ar *ištikima meilė*, bet ir *užuojauta*.

Mokytojas, visų pirma, kviečia ne dirbti, bet bendrystei. Jei mūsų tarnystė ar religinės praktikos nekyla iš meilės Jam, kuri yra atsakas, nes Jis pirmas mus pamilo, mums yra pavojus tapti legalistiška Bažnyčia, kuri didžiuojasi tik savo reformatoriška istorija. Tačiau, *ar Tu šiandien nori išmokti šią pamoką? Mokiniai dažnai dar net nepradėjus mokytis, jau galvoja, kad žino viską*.

Iškeliaudamas iš ten, Jėzus pamatė muitinėje sėdintį žmogų, vardu Matą, ir tarė jam: „Sek paskui mane!“ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį (Mt 9,9). Tai yra viena iš nuostabiausių eilučių Biblijoje, tačiau ją dar aiškiau praplečia kita Šv. Rašto vieta: *Ir jis paskyrė Dvyliką, kad jie būtų kartu su juo ir kad galėtų siųsti juos skelbti žodžio* (Mk 3, 14). Mūsų pašaukimas yra iš 2 dalių:

- Pirma dalis: **Būti kartu su Juo.**
- Antra dalis, kuri seka tik jei yra pirmoji:

Atlikti darbus, kuriuos Jis mums paves.

Prisiminkime kitą istoriją, kurios centre (žmonių akimis) būti pakviestam už Matą ženkliai tinkamesnis kandidatas, kuris išgirdęs pašaukimo žodžius nuliūdo, nes kažką kitą vertino labiau nei Viešpaties jam ištartus žodžius. „Jėzui besiruošiant iškelti, vienas žmogus pribėgęs puolė prieš jį ant kelių ir klausė: „Gerasis Mokytojau, **ką turiu daryti**, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“ Jėzus tarė: „Kam vadini mane geru? Niekas nėra geras, tik vienas Dievas. Žinai įsakymus: *Nežudyk, nesvetimausk, nevok, neteisingai neliudyk, neapgaudinėk, gerbk savo tėvą ir motiną*“. Tas atsakė: „Mokytojau, aš viso to laikausi nuo pat jaunystės“. Jėzus meiliai pažvelgė į jį ir pasakė: „Vieno dalyko tau trūksta: eik parduok visa, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir **sek paskui mane**“. Po šitų žodžių tasai apniuko ir nusiminęs pasitraukė, nes turėjo daug turto“ (Mk 10, 17-22). Kokio vieno dalyko trūko jaunuoliui? Jis nuo jaunystės siekė daryti gerus darbus, tačiau galime suprasti, kad jis nevykdė pirmojo Dievo įsakymų ko pasėkoje jo turtas buvo tapęs jam dievu ir tai buvo vertingiau už viską. Ir Matas, ir bevardžiu likęs turtingas jaunuolis, išgirdo tuos pačius Viešpaties žodžius, tačiau istoriją pabaigos skirtingos.

Pažiūrėkime į dar vieną Viešpaties Jėzaus pasakytą palyginimą. Galbūt Jėzus sakydamas šį palyginimą omenyje turėjo įstatymo besilaikančio jaunuolio ir muitininko Mato širdis? „Du žmonės atėjo į šventyklą melstis. Vienas buvo fariziejus, o kitas muitininkas. Fariziejus atsistojęs taip sau vienas meldėsi: ‘Dėkoju tau, Dieve, kad **nesu toks, kaip kiti žmonės** – plėšikai, sukčiai, svetimautojai – arba kaip šis va muitininkas. Aš pasninkauju du kartus per savaitę, atiduodu dešimtinę iš visko, ką išgyju’. O muitininkas stovėjo atokiai ir nedrįso nė akių pakelti į dangų, tik mušėsi į krūtinę, maldaudamas: ‘**Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui!**’ Sakau jums: šitas nuėjo į namus nuteisintas, ne anas“ (Lk 18, 10-14).

Tą pačią istoriją aprašydamas evangelistas Lukas mini, kad Levis (kitas Mato vardas) šventę surengė Mokytojo garbei. *Levis savo namuose iškėlė jam didelį pokylį. Prie stalo susirinko didelis būrys muitininkų ir kitų svečių* (Lk 5, 29).

Matas nebijojo pažeminimo muitininkų tarpe, nesigėdijo Mokytojo ir Jam iškėlė didelį pokylį, į kurį gausiai susirinko Mato draugai. Matas atvėrė ir savo piniginę, nes pamatė, kas yra vertingiau.

Viename vaidybiniame filme yra pasakojama istorija, kaip XX amžiaus devintame dešimtmetyje vienas jaunuolis padaro kitų akyse kvailą sprendimą, investuodamas į kažkokios, berods *vaisių*, kompanijos akci-

jas. Tik vėliau paaiškėja, kad tai buvo ne *vaisių* kompanija, bet Apple. Tapti Kristaus sekėju yra vertingesnė investicija lyginant net ir su visu 100% Apple akcijų paketu. Todėl Matas savo gyvenimo pokytį švenčia su Mokytoju ir draugais.

Kaip pradžioje minėjau, šis pamokslas yra apie Kristų, tačiau negaliu nepasidalinti, ką Jis padarė ir mano gyvenime. Peržvelgiant visus 30 metų, kai aš asmeniškai pradėjau pažinti Dievą, Jis vedė ir globojo mane, taip pat atsakė į daugelį maldų. Tačiau didžiausias dalykas, ką Jis man padarė, yra tai, kad *atleido mano nuodėmes*, nors, tiesą pasakius, man pasitaiko nusidėti labai dažnai. Suklumpu, tačiau keliuosi, kai pamatau Jo gailestingą žvilgsnį. Viešpats nepasaukė manęs auklėti ir moralizuoti žmonių. Tačiau Jis pašaukė dalintis Gerąja žinia apie gailestingą Jo žvilgsnį. Vienam Dievui garbė! Kviečiu ir Tave, supratęs savo nuodėmingumą, neužstrigti savęs gailintis, bet, išvydęs Jo gailestingą žvilgsnį, keltis ir Jo garbei tarnauti.

Kviečiu apmąstyti šią istoriją ir melsti, kad Viešpats apšviestų mūsų širdis:

- Ir kelias, ir vartai į Dievo karalystę yra siauri ir vienintelis būdas pataikyti yra tik Kristus. Visas Šventasis Raštas rodo į Kristų.
- Negalime prašyti Gydytojo išgydymo, jei nematome, kaip sunkiai sergame, kokia didelė mūsų nuodėmė.
- Argaila yra ne tik emocinis gailėjimasis, bet ir mąstymo bei gyvenimo būdo pakeitimas.
- Geroji naujiena nepalieka mūsų nuodėmėse, ji kviečia mus mokytis pamatyti gailestingą Gelbėtojo žvilgsnį.
- Išgyvenus nuodėmių atleidimą, iš dėkingumo Jam mes negalime nereaguoti ir nusekame paskui Gelbėtoją.
- Jis kviečia mus atlikti skirtingus darbus, skirtingose vietose, kad per tai mes atneštume Jam garbę.

Katechetas Dainius Jaudegis

Genezareto ežeras, prie kurio Jėzus pašaukė muitininką Matą (Levį) sekti paskui Jį

Iš lūpų į lūpas

Pamokslas Marselio evangelikų reformatų parapijoje, 2023 m. vasario 12 d.

Domenikinas, Šventasis Jonas evangelistas, 1625.

¹³Dar daug ką turėčiau tau parašyti, bet nenoriu rašyti rašalu ir plunksna. ¹⁴Tikiuosi greitai pamatyti tave ir pasikalbėti iš lūpų į lūpas. ¹⁵Ramybė tau! Sveikina tave bičiuliai. Sveikink draugus pavardžiui (3 Jn 13-15)

Staigi laiško pabaiga

Trečiasis Jono laiškas yra trumpiausias iš visų Naujojo Testamento knygų (skaiciuojant žodžius; pagal eilučių skaičių šiek tiek trumpesnis už jį yra Antrasis Jono laiškas). Vos tik mums susipažinus su bažnyčios, kuriai rašo Jonas, padėtimi bei trimis Gajaus, Diotrefo ir Demetrijo asmenimis, autorius padeda plunksną, o aptarimą tęs iš lūpų į lūpas, t. y. mums nežinant. Paskaičius šias paskutines eilutes atsiranda skirtingi jausmai: ne tik džiaugsmas, bet ir nusivylimas, o galbūt visų pirma – banalumo įspūdis. Nuo to ir pradėkime.

Banali pabaiga

Šiuose paskutiniuose žodžiuose nėra nieko ypatingai stebėtina, nei jokių ypatingų sunkumų. Priešingai, viskas, ką rašo Jonas, yra būdinga anų laikų laiškam, jų formuluočiams. Nagrinėjant, kaip baigiasi Antikos laišakai, dažnai aptinkame štai tokius bruožus:

- Nuorodą į laiško rašymą, pvz., išaiškinant priežastį, nurodant, kas yra jo raštininkas, mat anais laikais dažnai susidurdavo su pseudoepigrafais, t. y. netikros autorystės laiškais.

- Pranešimą apie autoriaus atvykimą arba (dažnai Naujajame Testamente) jo pasiuntinio išsiuntimą.
- Linkėjimus: autorius ir jo artimieji sveikina gavėjus, kartais taip pat prašo perduoti linkėjimus kitiems.

Naujojo Testamente laiškuose retai kada nerandame bent vieno iš šių trijų dalykų. Mažiausiai penkiuose laiškuose (parašytuose trijų skirtingų autorių) aptinkame visus tris:

Atvyksiu pas jus, perėjęs Makedoniją [...]. Jus sveikina visi broliai. Pasveikinkite vienas kitą šventu pabučiavimu. Sveikinu jus savo, Pauliaus, ranka. (1 Kor 16, 5. 20-21)

Jau trečią kartą keliauju pas jus. “Dviejų ar trijų liudytojų lūpomis bus patvirtintas kiekvienas žodis”. [...] Todėl, būdamas toli, tai rašau, kad atvykęs neturėčiau griežtai elgtis [...]. Pasveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu. (2 Kor 13, 1, 10. 12)

Rašau tau, pasitikėdamas tavo klusnumu ir žinodamas, jog padarysi daugiau, negu prašau. Tad kartu paruošk man ir svečių kambarį, nes turiu vilties, jog jūsų maldų dėka būsiu jums dovanotas. Tave sveikina Epafras, mano kalėjimo bičiulis

Kristuje Jėzuje, mano bendradarbiai Morkus, Aristarchas, Demas, Lukas. (Fm 21-24)

Aš maldauju jus, broliai, kantriai priimkite šį paraginimo žodį: juk parašiau jums trumpai. Žinokite, kad mūsų brolis Timotiejus yra išleistas laisvėn. Jei jis greitai atvyks, ir aš su juo drauge pamatysiu jus. Sveikinkite visus savo vadovus ir visus šventuosius. Jus sveikina broliai iš Italijos. (Hbr 13,22-24)

Turėčiau dar daug ką jums parašyti, bet nenoriu to daryti ant popiruso ir rašalu. Aš tikiuosi pas jus atvykti ir pasikalbėti iš lūpų į lūpas, kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas. Tave sveikina išrinktosios tavo sesers vaikai. Amen. (2 Jn 12-13)

Žinoma, mūsų nagrinėjamam skaitiniui artimiausia pastaroji citata iš Antrojo Jono laiško: formuluočės yra tos pačios, beveik pažodžiui. Jei turėtume tik vieną laišką, būtų galima galvoti, kad žodžiai susiję su konkrečia aplinkybe, pvz. su skubiu išvykimu, bet taip nėra. Ne tik šio laiško pabaigos turinys yra banalus, bet ir patys žodžiai apaštalui yra įprasti, jis jų pernelyg nepritaikė situacijai. Kad abu laišškai (2 ir 3 Jono) yra panašaus ilgio, dar ir gali būti dėl to, kad Jonui tiesiog baigėsi pergamento lakštas ir daugiau netilpo. Panašiai atsitinka, kai rašant atviruką nebeužtenka vietos ir turime užbaigti arba kai pamokslininkas staiga supranta, kad jis kalba per ilgai ir turi sutrumpinti tai, kas liko neišsakyta, arba perduoti neformaliai agapės metu. Taigi, neturime per daug ko išsemti iš Jono paskutinių formuluočių: tam tikra prasme, jos tėra tokios: įprastos, mandagios formuluočės. Tai nereiškia, kad jos nėra nuoširdžios: panašiai, jei rašau savo

senelei, kad *tikiuosi greitai su ja pasimatyti*, nesu veidmainis, net jei dar visiškai neįsivaizduoju, kada tokia proga pasitaikys. Kelionė, apie kurią praneša Jonas, galėjo būti tada daugiau noras, nei išsamiai išdėliotas projektas. Gal būtent dėl to, kad kelionė nebuvo garantuota, ir parašė tą laiškėlį. Mat anais laikais rašyti *rašalu ir plunksna* bei siųsti paštu buvo kur kas sudėtingiau nei yra dabar, nors romėnai jau galėjo džiaugtis veiksmingu pašto tinklu.

Džiugi pabaiga

Visgi yra viltis, kad pats Jonas atvyks! Tai tikrai Gajui pabaigoje džiugi žinia. Nėra jokios abejonės, kad jam bus mieliau priimti patį Joną asmeniškai, negu skaityti jo trumpą laišką. Nežinome, ar jie yra kada susitikę gyvai; kiekvienu atveju, Jonas buvo didelis autoritetas šioje bendruomenėje, ir jo atvykimas jiems būtų tikra dovana. Dar iki Jonui atvykstant *broliai paliudijo* apie Gajų ir Demetriją (3); Jonas juos jau *myli tiesoje* (1).

Šia tema tikriausiai nereikia daug išsiplėtoti: 2020-2022 m. karantinai ir su jais susiję griežti viešojo gyvenimo apribojimai priminė, kaip gera pasimatyti akivaizdžiai, kiek bendravimas per atstumą skiriasi ir neatstoja iki galo gyvo bendravimo su žmogumi. Tai svarbu ypač vienišiams ar sergantiems žmonėms, ir pirmas šio teksto mokymas: lankykime vieni kitus! Lankykime sergančius, senolius, vienišus žmones! Jonas ir Gajus susitiks gyvai, ir tai vertingiau daugelio laiškų.

Jono kelionė yra gera naujiena ne tik Gajui, bet ir šiai sunkiai besiverčiančiai bažnyčiai (ar bažnyčioms). Rašau: *bažnyčioms*, nes jau atrodo, kad Jono ir Diotrefo bendruomenės galutinai suskilo: tikėtina, kad Jonas aplankys Gajų (*greitai*, 14), bet ar Diotrefą – mažiau tikėtina (*jei atvyksiu*, 10). Ankstesnis Jono laiškas bažnyčiai liko be atsako, jo bandymas tarpininkauti žlugo ar bent Diotrefas jo *nepriima* (10). Turbūt jie negarbina, ar nebegarbina kartu Dievo. Kaip bebūtų, ši apaštalo, didelį autoritetą ir charizmą turinčio asmens vizitacija, yra stiprus ženklas šiai bendruomenei ir geriausia proga (ir, turbūt, paskutinė) jai grįžti į teisingą kelią.

Nuvilianti pabaiga

Gajus ir jo tikėjimo broliai apsidžiaugė, skaitydami šio laiško pabaigą. O mes? Šis gyvas, jiems taip brangus pašnekesys, yra mums prarastas visiems laikams. Taigi, galime būti šiek tiek nusivylę... *Dar daug ką turėčiau tau parašyti*, – sako Jonas, bet kodėl gi nenorėjo nors šiek tiek daugiau *mums* parašyti? Laiško trumpumas mums trukdo. Kaip norėtume šiek tiek daugiau perskaityti; galėtume geriau suprasti laišką, aplinkybes, tos istorijos pabaigą! Pripažinkime: turint tokį laišką, kuriame tiek mažai informacijos, sunku jį suprasti. Kokias pareigas užėmė Gajus, Diotrefas, Demetrijas? Ar jie buvo tos pačios bažnyčios nariai, o gal greta esančių bažnyčių? Kokie buvo Jono planai (jei apskritai turėjo planų) padėčiai išspręsti, jei Diotrefas užsispyręs? ir t. t. Apie tai galime tik spėlioti, o spėliojimų būta daug tarp egzegetų. Tai vienas iš tų šiuolaikinių krikščionių nuviliančių nutylėjimų: toks įspūdis, lyg Biblijoje kai kas tyčia nutylėta. Tekstas galėtų būti lengvesnis,

aiškesnis, pilnesnis. Ir tai toli gražu ne vienintelė Biblijos vieta, kur toks įspūdis susidaro: tokių nuviliančių vietų yra daugiau. Pavyzdžiui, istorinės Senojo Testamento knygos mini buvusius metraščius, kurie neišsaugoti, nes jų niekas neperrašė. Jie žydams, galbūt, nebebuvo aktualūs, kai buvo užbaigtos rašyti Karalių ir Kronikų knygos. Kaip ir ankstesnis Jono laiškas šiai bažnyčiai, kurio irgi neturime. Evangelijose – net ten, kur kalba eina apie pačią mūsų išganymo šerdį! – taip pat teturime mažą dalį visų Kristaus pamokslų ir stebuklų aprašymų. Tai mums jis rašo Evangelijos pagal Joną pabaigoje: *Savo mokinių akivaizdoje Jėzus padarė ir daug kitų ženklų, kurie nesurašyti šitoje knygoje.* (Jn 20.30)

Ar Jonas nebarsto druskos *ant žaizdos*? Jonas daug ką matė, ko nusprenė mums nesurašyti! Galbūt labiausiai nuvilianti eilutė yra Evangelijos pagal Luką pabaigoje, kai Jėzus pasirodo mokiniams pakeliui į Emausą: *Ir, pradėjęs nuo Mozės, primindamas visus pranašus, Jis aiškino jiems, kas visuose Raštuose apie Jį pasakyta.* (Lk 24,27)

Kaip mes norėtume turėti šį Kristaus pamokslą, aiškinantį, kur Senajame Testamente kalbama apie Jį patį! Kaip palengvėtų pamokslininkų darbas, kaip greitai pakoreguotume vieną ar kitą Senojo Testamento asmenį lygindami su Jėzumi, arba pranašystes apie Jo atvykimą ir darbus! Visgi neturime nė žodžio to pamokslo! Ką tada reiškia tikėti, kad Biblija yra aiški ir pakankama? Visų pirma tai nereiškia, kad joje yra viskas, kas tik įmanoma ir įsivaizduojama. Ar galime bent nuspėti šios – Antrojo Jono laiško istorijos pabaigą? Faktas, kad šis laiškas išsaugotas ir kad pateko tarp kanoninių knygų, gali reikšti, kaip jis buvo vertinamas jį gavusios bažnyčios. Bet nebūtinai – galėjo būti ne vienas egzempliorius. Susitaikykime – kaip pasibaigė ši istorija nežinome ir nesužinosime šiame pasaulyje.

Tai koks tada svarbiausias šio laiško mokymas? Galbūt tai, kad ypatingą vaidmenį atlieka *Žodis*. *Žodis* turi savitą statusą krikščionybėje – tariamas, o ne rašomas žodis. Mes, evangelikai, iškeliame Šventojo Rašto svarbą, pabrėžiame, kad jis yra aiškus ir pakankamas. Bet neužmirškime ir tariamojo arba skelbiamo Žodžio galios.

Žodžio religija

Skelbiamas žodis turi tris pagrindinius vaidmenis: juo mes įtikime, išpažįstame savo tikėjimą bei sustipriname jį.

Tikėjimo pradžioje buvo Žodis

Dievas apsieiškia visų pirma žodžiu. Nežinome, ar iki Mozės iš viso kuri nors Šventojo Rašto dalis buvo užrašyta; žmonijos istorija mus moko, kad raštas atsirado daug vėliau. Tiesa, Išėjimo knyga skelbia, kad akmeninės liudijimo plokštės buvo <...> *rašytos paties Dievo pirštu* (Iš 31,18), bet visas likęs Šventasis Raštas yra įkvėptas Šventosios Dvasios *žodžiu*. Iš Dievo buvo duota Biblija, iš Dievo gavome Žodį. Tai liečia ne tik bendrąją išganymo istoriją, bet ir mūsų asmeninio išganymo istoriją. Dažniausia, Jėzumi Kristumi įtikime išklause, o ne perskaite Dievo Žodį. Klausyti galime ➤

pačią Bibliją arba pamokslus: mūsų tikėjimo išpažinimas (Bulingerio *Antrasis šveicariškasis išpažinimas*) teigia, jog pamokslavimas taip pat gali būti Dievo Žodis. Tai tokia svarbi tiesa, kad apaštalas Paulius ją įamžino ir raštu! *Taigi tikėjimas – iš klausymo, klausymas – kai skelbiamas Kristaus žodis. (Rom 10,17)*

Kas galiojo Senajam Testamentui, galiojo ir Naujajam: Kristaus gyvenimas ir žinia buvo užrašyta praėjus ne vienam dešimtmečiui po Jo mirties ir prisikėlimo. Kai Paulius parašė šią eilutę, Geroji Naujiena jau buvo toli pasklidusi, žinia apie Kristų buvo apkeliavusi beveik visą tuomet žinomą pasaulį – be rašto pagalbos. Taip juk tęsia Paulius: *Bet aš klausi: argi jie negirdėjo? Kaipgi ne! „Po visą žemę pasklido jų garsas, ir jų žodžiai – iki pasaulio pakraščių.“ (Rom 10,18)*

Tikėjimas ateina dažniau iš klausomo žodžio, nei iš skaitomo. Galiu ir asmeniškai paliudyti apie tai: nors ir esu ganėtinai intelektualus žmogus, mėgstantis skaityti, nors pakeliui link Dievo daug skaičiau knygų, bet tik dalyvavimas pamaldose, Žodžio klausymas, padėjo padaryti lemtingą žingsnį ir išpažinti tikėjimą.

Žodžiais išreiškiame tikėjimą

Antra, tariamas žodis svarbus ne tik įtikinti Dievą, bet ir tikėjimu atsakant Dievui, kreipiantis į Jį. Tikėjimą gavome žodžiu ir atsakome į jį visų pirmą žodžiu. Šalia Biblijos skleidimo, prie kurio itin prisidėjo evangelikai, istorijos, yra visa beraštės krikščionybės istorija, tikėjimo skleidimo tarp beraščių žmonių istorija. Daug kur Žemėje tai vis dar aktualu: į daugelį kalbų dar neišversta nei Biblija, nei krikščioniškos knygos. Ir net nereikia taip toli ieškoti: tokioje padėtyje yra ir mūsų maži vaikai, dar nemokantys skaityti. Juose irgi Šventoji Dvasia sėja tikėjimo pradmenis žodžiu.

Ne be reikalo tariamas žodis turi tokią svarbą mūsų apeigose: pamokslavime, giedojime, bendruomeniniame tikėjimo išpažinime (visiems kartuariant Apaštalų tikėjimo išpažinimą). Tiesa, ir kiti žmogaus jutimai svarbūs: tikėjimas gali ateiti per regą (*tu įtikėjai, nes mane pamatei*, – sako Jėzus Tomui, Jono 20,29), gal net skonį (*Ragaukite ir matykite, kad geras yra Viešpats!* Psalmių 34,8; *tikrai paragavote, koks Viešpats yra maloningas* 1 Petro 2,3; apie tai liudija ir Viešpaties vakarienė). Vis dėlto klausia išlieka pagrindinis jautimas, garbinant Dievą: sakoma (dažnai pašiepiant), kad aklas reformatas beveik nieko nepraleidžia pamaldose, o kurčias reformatas – kone viską. Galime dirbti prie to, nes yra tam pagrindas. Tai yra tas jautimas, kuriuo Dievas stipriausiai mus traukia prie savęs.

Žodis gelbės mūsų tikėjimą

Tikra tiesa, kad Raštas yra geriausias, patikimiausias šaltinis. Tai matyti ir iš šios Jono laiške minimos bendruomenės istorijos. Kadangi Jonas daugiau nerašė, nėra patikimo išaiškinimo apie šios bažnyčios likimą. Jei buvo žodinė interpretacija šia tema – mes jos netekome bėgant amžiams (ir tikriausiai gana anksti, nes iš tiesų nelabai kam rūpėjo).

Kaip neseniai pamokslavo vienas mano draugas, (šiek tiek provokuojančiu pavadinimu „Neužtenka Rašto“), Dievas nepanoro pakeisti tariamo žodžio Raštu, bet nurodė abi priemones taip, kad viena kitą papildytų. Kam gi Rašto neužtenka? Tai aiškina pats Dievas, ir Jis pats skiria priemones: *Taigi dabar užrašyk šitą giesmę ir liepk izraelitams išmokyti ją giedoti, kad man šita giesmė būtų liudijimas prieš izraelitus. Aš juos išvesiu į žemę, plūstančią pienu ir medumi, kaip prisiekiau jų tėvams. Kai jie pasisotins ir nutuks, jie garbins kitus dievus ir jiems tarnaus, o mane paniekins ir sulaužys mano sandorą. Kai juos prislėgs nelaimės ir vargai, šita giesmė liudys prieš juos, nes ji bus jų palikuonių lūpose. Jau šiandien žinau jų mintis, ką jie darys, dar neįvedęs jų į žemę, kurią jiems pažadėjau. (Ist 31,19-21)*

Dievas liepia surašyti giesmę, bet dar svarbiau – prašo jos mokyti tautą mintinai, kad visi galėtų ją sugiedoti. Ši giesmė primins tautai apie jos Dievą (išganymui ar teismui), kai tauta Jo atsižadės. Kad Izraelis atsižadės Viešpaties, Dievas nepalieka nė abejonės; nėra klausimo ar tauta nusigręš nuo Dievo, neaišku tik – kada tai įvyks. Bro liai ir seserys, čia slypi dar vienas šio teksto mokymas: lavinkime tariamą žodį, ypač giedojimą, visų pirma Dievo Žodžio giedojimą tiek asmeniniame, tiek bendruomeniniame Dievo garbinime. Žinokime, kokie yra šių dviejų Dievo apreiškimo būdų stiprumai ir silpnumai: *raštas nekintamas, bet tariamas žodis daug geriau perduodamas. Raštas yra objektyvus, bet Žodis, esantis širdyje, yra prieinamas viena mintimi ir nedingsta sudeginus knygas.*

Tai galiojo persekiojimų laikais: prisiminkime laikus, kai buvo uždrausta turėti pas save išspausdintą Bibliją; daug kur, musulmoniškuose ar komunistiniuose kraštuose, tebėra pavojinga įvežti į šalį Šventąjį Raštą. Taip dar svarbesnis ir brangesnis tada tampa tariamas žodis, taip skelbiama Evangelija. Dar prisiminkime, visų svarbiausias savo pačių silpnumo akimirkas, nors nesame niekieno persekiojami. Cituoju toliau savo draugą: *Kai mes smuksime dvasiškai ir būsime iš visų pusių užpulti dvejonų, nusivylimo bei nuovargio, tikriausiai neturėsime nuotikos pradėti Biblijos studiją.* Štai kaip Biblija mus moko, kokia svarbi yra žodinė katechezė. Būtina laikyti sveikus žodžius, kaip sako Paulius. Juos rasime, žinoma, Šventajame Rašte, bet net ir savo mokiniui Timotiejui, savo artimam bendradarbiui, kuris tikriausiai išsamiai žinojo Šventąjį Raštą, Paulius pataria mankštinti žodinę atmintį: *Sau pavyzdžiu laikyk sveikus žodžius, kuriuos girdėjai iš manęs tikėjime ir meilėje Kristuje Jėzuje. (2 Tim 1,13)*

Tokia mankšta bus naudinga nusivylimo akimirkomis, bet taip pat prieš netikrus mokymus. Remdamasis tuo, Paulius nusprendė, kad norint kuo geriau išspręsti susiklosčiusią bažnyčioje padėtį, reikia pačiam keliauti ir gyvai kalbėtis su vyresniaisiais. Tegu Jonas bus mums pavyzdys, kaip elgtis. Jonas suprato, kad krikščionybė nėra knygos religija, bet žodžio religija. Tiesa, Jonas pats laikosi kito žmogaus pavyzdžio, kai eina mūsų pasitikti. Negi Dievas pats ejo mūsų pasitikti ir toliau mus pasitinka? Taigi, krikščionybė yra taip pat susitikimo religija.

Susitikimo religija

Kokį Dievą sutinkame? Galime ilgai dėti būdvardžius, atributus, bet nenoriu jų visų čia įvardyti. Paminėsiu tik tris, kurie man atrodo svarbūs ir įdomūs šio laiško kontekste.

Sutikti begalinį Dievą

Pirma, sutinkame begalinį Dievą. Šventasis Raštas nėra begalinis. Biblija, tiesa, yra ganėtinai ilga knyga, bet turi pradžią ir pabaigą, ir kai kurios jos knygos baigiasi anksčiau nei būtų galima manyti: žiūrėkime, pavyzdžiui, į Evangelijos pagal Morkų pabaigą. Biblija nurodo į mūsų pačių baigtinumą. Dievas yra neaprepiamas, mes galime daug ką suprasti apie Jį, bet ne viską. Bandykite įsivaizduoti begalinę knygą! Jonas pabandė, ir pačioje jo užrašytos Evangelijos pabaigoje (21 sk., nors minėtas 20 sk. jau buvo tam tikra knygos pabaiga) parašė: *Yra dar daug kitų dalykų, kuriuos Jėzus padarė. Jeigu juos visus atskirai aprašytume, manau, kad visas pasaulis nesutalpintų knygų, kurios būtų parašytos. Amen. (Jn 21,25)*

Tik Jo malonės ir atlaidumo dėka turime Bibliją. Dievas dėl mūsų parinko ką mums duoti žinoti. Jis išrinko svarbiausius stebuklus, kalbas, istorinius įvykius, Bažnyčios istorijos faktus, kuriuos mums perduoda Jonas ir kiti. Mūsų kalbos negali pilnai liudyti apie Jį. Dievas tam tikra prasme yra nenupasakojamas – negalime kalbėti tobulai apie Jį. Negalime Jo apsvastyti. Todėl dažniai kai ką apie Dievą suprantame netiesioginiu būdu, pavyzdžiui, palyginimais, antropomorfizmais (kai Dievas kalba, lyg būtų žmogus: Dievas liūdi, Dievas gailisi ir t. t.).

Sutikti apsireiškusį Dievą

Antra, mūsų Dievas yra apsireiškęs Dievas. Nuo pat pradžios Dievas nori apsireikšti, būti žinomas ir pripažintas. Tam prieštarauja Jo šventumas ir mūsų nuodėmė: *Mano veido negalėsi matyti, nes žmogus, mane pamatęs, negali išlikti gyvas. (Iš 33,20)*

Žinome, kaip ši problema buvo išspręsta: Jėzus Kristus yra vienintelis žmogus, matęs Dievą (Jn 1,18), Jis mums apreikia Dievą Tėvą. Jėzuje Kristuje sužinome, kad Dievas yra daugiau nei nejudantis judintojas, daugiau nei Didysis Visatos architektas. Bažnyčia taip pat turi būti daugiau nei išganymo langelis. Dievas tikisi iš mūsų nuolatinio nuolankumo mūsų artimojo atžvilgiu: nusileiskime iki mažesniųjų, eikime jų pasitikti. Dievas, kuris kalba su mumis *akis į akį*, trokšta, kad darytume tą patį vieni su kitais. Jonas žada Gajui, kad galės greitai kalbėtis *akis į akį*, tiksliau *iš lūpų į lūpas*.

Pats Jėzus mums duoda tokį pavyzdį. Jis sėdėjo Danguje, o nukeliavo link mūsų pasaulio. *Esybe būdamas Dievas, nesilaikė pasiglemžęs savo lygybės su Dievu, o esybe tapo tarnu ir panašus į žmones*. Kaip niekas kitas jis *nusižemino (Fil 2,6-8)* ir pasiaukojo mūsų nauda. Jis sutiko ir prisiėmė iki galo mūsų žmogiškąją prigimtį. Tiesa, būdamas Dievas jis yra visur esantis, gali veikti per atstumą, ir tai kartais daro, kai, pavyzdžiui, išgydo šimtininko tarną. Bet dažniau matome jį

keliaujant, skiriant tam laiko, net prisiliečiant prie ligonių. Jėzus supranta, koks svarbus fizinis kontaktas.

Sutikti asmeninį Dievą

Iš meilės Dievas apsireiškė, ypač Jėzuje Kristuje. Iš meilės Jis atėjo pas mus mūsų pasitikti. Apsireiškęs mums ir apreikęs mums savo Tėvą, iš meilės Jis mus vadina *savo draugais*. *Jūs Aš draugais vadinu, nes jums viską paskelbiau, ką iš savo Tėvo girdėjau. (Jn 15,15)*

Jei ne Kristaus apreikimas, niekada negalėtume būti Dievo draugais, bičiuliais. Būtent šį žodį parinko Jonas, pasveikindamas tuos, kurie liko ištikimi Evangelijai ir jo asmeniui toje bažnyčioje: *Sveikina tave bičiuliai. Sveikink draugus pavardžiui!* Tiesa, šis žodis duoda suprasti, kad yra ir priešai – Diotrefo bendruomenė, turbūt ir Gajus negalės pasveikinti visų žmonių šioje bažnyčioje. Bet tai vis dėlto gražus modelis, kaip kurti santykius bažnyčioje ir tarp bažnyčių: stengtis matyti draugus, sveikinti bažnyčias-drauges. Visa tai įmanoma dėl tokio Dievo, kuris pažįsta kiekvieną mūsų pavardžiui. *Jam [avių ganytojui] sargas atidaro, ir avys klauso jo balso. Jis šaukia savąsias avis vardais ir jas išveda. (Jn 10,3)*

Jonas liepia sveikinti kiekvieną krikščionį *pavardžiui* todėl, kad pats Dievas pirmiau mus šaukė mūsų vardu. Turime įsikūnijusį Dievą, kalbantį Dievą. Mūsų Dievas sau priskyrė Žemėje vardą, *vardą aukščiau visų kitų vardų (Fil 2,9)*, Jėzuje Kristuje Jis ateina pasitikti žmonių ir bendruomenių. Svarbiausia mums yra nepraleisti šio susitikimo, pasiruošti sutikti tokį Dievą, iki sugrįš šlovėje teisti visų žmonių. *Izraeli, Aš taip su tavimi pasielgsiu, todėl pasiruošk sutikti savo Dievą! (Am 4,12)*

Pakeliui į Emausą mokiniai sutiko Dievą, ir to užteko viską jų gyvenime pakeisti. Galbūt todėl ir nebūtina perpasakoti tuometinio pamokslų. Melskimės ir mes, sutikę Dievą, dėkokime Jam, kad apsireiškė mums Jėzuje Kristuje.

Viešpatie, Tu esi Dievas, kuris trokšti susitikimo su mumis. Tu mums apreikei viską, kas būtina mūsų išganymui ir ištikimam gyvenimui pagal Tavo Evangeliją. Dėkojame už Jono, Gajaus, Demetrijo ir visų kitų Tavo ištikimų tarnų liudijimą. Dėkojame už visus tuos, kurie skelbė ir skelbia Tavo Evangeliją, ar tai būtų rašalu ir plunksna, ar tariamu žodžiu. Tu, kuris nebijojai pasitikti mus Jėzuje Kristuje, kalbėk toliau su mumis, iš lūpų į lūpas, savo Šventąja Dvasia vis atnaujindamas mus.

Viešpatie Jėzau, Tu mus pažįsti mūsų vardais, Tavo įrašytais gyvenimo knygoje. Tu, kuriuo gėrisi Tėvas, mus šaukei mūsų vardu mūsų Krikšto dieną, duok, kad galėtume ir mes mylėti ir sveikinti savo brolius pavardžiui ir brangiame Tavo varde.

Viešpatie, tikiuosi greitai pamatyti Tave. Amen.

Lekt. Arthur Laisis

BALTIJOS REGIONO ŠALIŲ KAPELIONŲ XXII KONFERENCIJA

2023 m. gegužės 8-11 d. Gdynėje vyko XXII Baltijos jūros regiono karo kapelionų konferencija, kurią organizavo Lenkijos kariuomenės evangelikų sielovados distriktas (Ewangelickie Duszpasterstwo Wojskowe).

Gdynėje susitiko Vokietijos, Švedijos, Norvegijos, Suomijos, Danijos, **Lietuvos***, Latvijos, Estijos, Ukrainos, JAV ir Lenkijos karo kapelionai, kurie dalijosi savo patirtimi apie savo šalyse vykdomą vienadienę karinę tarnystę. Konferencija prasidėjo pamaldomis Sopoto evangelikų liuteronų bažnyčioje, kur susirinkusius svečius pasveikino Pamario ir Didžiosios Lenkijos evangelikų liuteronų vyskupijos vyskupas prof. Marcin'as Hintz'as. Kapelionų konferencijos atidarymo pamaldoms vadovavo karių evangelikų vyskupas Marcin'as Makula, kuris skelbė Dievo Žodį. Pamokslavo apie stebuklą, kurį Jėzus Kristus padarė, kai dviem žuvimis ir penkiais duonos kepalėliais pamaitino penkis tūkstančius susirinkusių žmonių (Jn 6, 5-15). Liturgijos metu Dievo Žodžio skaitymui ir bendrai bažnytinei maldai vadovavo kapelionai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Vokietijos, Estijos ir Ukrainos.

Antroji tarptautinės Baltijos šalių kapelionų konferencijos diena prasidėjo bendra rytine malda ir giedojimu. Ryto pamaldoms vadovavo kapelionas majoras kun. Marcin'as Konieczny, kun. Danielis Ferkas ir JAV karo kapelionai. Svarbiausias dienos akcentas buvo Ukrainos kariuomenės evangelikų kapelionės Olenos Legenčiuk paskaita-pasidalinimas, pasakojanti apie priešakinėse fronto linijoje su Rusijos agresoriumi kovojančių Ukrainos karių ir kapelionų kasdienybę, sunkumus. Kapelionės praktika ir patirtis, taip

pat pastoracinės veiklos etiniai aspektai sulaukė didelio visų dalyvių susidomėjimo.

Antrąją paskaitą skaitė vyskupas prof. Marcin'as Hintz'as, nagrinėjęs karo ir taikos pasaulyje klausimus per etinė-filosofinę-krikščioniškąją prizmę. Antroji diena baigėsi kapeliono komandoro leitenanto kun. Tadeusz'o Jelinek'o paskaita, kurioje buvo atskleista kasdienė kapelionų tarnystė tarp Karinių jūrų pajėgų karių. Toliau vyko panelinės diskusijos, kurios suteikė puikią galimybę kapelionams pasidalinti patirtimi, taip pat praturtino konferencijos dalyvių žinias apie įvairias kapelionų veiklas ir iniciatyvas.

Trečioji tarptautinės Baltijos šalių kapelionų konferencijos diena prasidėjo Vokietijos karinių jūrų pajėgų dekanu kun. Armin'o Mentzel'io malda, po kurios giesmės vedė JAV karinių jūrų pajėgų kapelionai, lydimi kun. Daniel'io Ferk'o. Po pamaldų konferencijos dalyviai išklaušė Lenkijos kariuomenės operatyvinės vadovybės štabo viršininko pavuotojo, brigados generolo Mirosław'o Polakow'o paskaitą *Kapeliono vaidmuo karinėse operacijose vado požiūriu*. Po paskaitos vyko konferencijos dalyvių diskusija, kurios metu generolas atsakė į daugybę klausimų. Po pietų konferencijos svečiai aplankė Gdanską miestą ir Europos solidarumo centrą. Programos kulminacija tapo pamaldos Gdanskos Šv. Brigitos bazilikoje, kurioms vadovavo vyskupas Marcin'as Makula, o pamokslą sakė evangelikų vyskupas iš Vokietijos dr. Bernard'as Felmborg'as.

Paskutinę Baltijos šalių kapelionų konferencijos dieną buvo apsilankyta svetingos Gdynės jūrų akademijos patalpose ir išklaudyta komendanto, rektoriaus kontradmirolo prof. Tomasz'o Szubrycht'o paskaita *Kapelionų dvasinės paramos vaidmuo jūrų operacijose ir kasdienėje jūrų akademijos veikloje*. Po paskaitos konferencijos dalyviai turėjo galimybę susipažinti su kasdiene Jūrų akademijos veikla ir apžiūrėti akademijos infrastruktūrą.

XXII Baltijos šalių karo kapelionų konferencija baigėsi vyskupo Martin'o Makul'os malda ir palaiminimu bei konferencijos svečių pakvietimu atvykti į Estiją 2024 metais, kur vyks kitas karo kapelionų suvažiavimas.

***Redakcijos pastaba:** Iš Lietuvos konferencijoje dalyvavo Karių evangelikų sielovados distrikto superintendentas, evangelikų karių vyr. kapelionas kun. Rimas Mikalauskas.

Šiuo metu karių evangelikų sielovada veikia Krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios 2014 metais pasirašyta bendradarbiavimo sutartimi bei Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo aktais. Deja, ji nesuteikia pilnaverčio dvasinio patarnavimo kariuomenėje tarnaujantiems kariams evangelikams. Išlieka aktualus evangelikų siekis Lietuvos kariuomenėje suvienodinti karių evangelikų sielovados sąlygas su pilnaverte veikiančia karių katalikų sielovada.

Išvertė Renata Mikalauskienė iš Lenkijos karių evangelikų sielovados žurnalo Wiara i mundur; Metai XVI nr3 (82), 2023 birželis-liepa

Kauniečių viešnage Jungtinės Reformatų Presbiterionų Bažnyčios (ARPC) Sinode JAV

2023 m. birželio pirmoje pusėje Kauno ev. reformatų bažnyčioje tarnaujančio misionieriaus kun. Frank'o Van Dalen'o kvietimu Dainius Jaudegis, tuomet dar lektorius, su žmona Rita bei Kauno parapijos valdybos pirmininkė Eglė Grucytė lankėsi Jungtinėse Amerikos valstijose.

Kun. Frank'as ir jo žmona Emily priklauso Jungtinei Reformatų Presbiterionų Bažnyčiai (ARPC – Associate Reformed Presbyterian Church), kuri birželio 6-8 dienomis jai priklausančiame konferencijų centre Bonclarkene (Šiaurės Karolinos valstija) rengė Sinodą ir *World Witness* (*Liudytojai pasauiui*) misijos konferenciją. Tai ir buvo svarbiausias šios kauniečių kelionės tikslas.

Bet apie viską nuo pradžių.

Pirmiausia kauniečiai atvyko į Greenville'io miestą, esantį Pietų Karolinos valstijoje, kur sekmadienį lankėsi vienos iš ARPC bažnyčių pamaldose. Didelį išpūdį paliko žmonių pilna bažnyčia, turint omenyje, kad tai jau buvo antrosios tos dienos pamaldos. Buvo gera prieš ir po pamaldų pabendrauti su tikinčiais, kurie žino tiek Lietuvą, tiek apie Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčią. Po pamaldų kun. Frank'as aprodė bažnyčios patalpas. Buvo įdomu ir naudinga pamatyti, kaip atrodo graži, Dievo malone aprūpinta bažnyčia. Buvome nustebinti, kad vidutinio dydžio parapija pilnai gali išlaikyti 2 dvasininkus ir 6 tarnautojus, kurie dirba sielovadinį darbą

su jaunimu, šeimomis ir atlieka kitus patarnavimus. Likusią dienos dalį keliautojai džiaugėsi galėdami praleisti Emily ir Frank'o namuose, su jų sūnaus ir dukros šeimomis.

Sekanti ir ilgiausia kelionės dalis praėjo ARPC Bonclarkeno centre, kuriame yra 42 pastatai nuostabioje, kalnuotoje Flat Rock vietovėje Šiaurės Karolinoje.

ARPC bažnyčios generalinis Sinodas vyko birželio 6-8 dienomis. Jame vien delegatų buvo per 300, o iš viso dalyvių – apie 800. Pirmą dieną prieš Sinodą dirbo ir 9 presbiterijos – kiekviena sudaryta iš maždaug 20-60 vietinių parapijų. Vienoje jų Dainiui buvo leista stebėti jų darbą ir teologijos studentų egzaminus.

Kauniečiai Sinode

Pirmąją dieną Sinodas vyko gimnazijos multifunkcinėje sporto salėje, o kitas dienas – Bonclarkeno centre esančioje koplyčioje, kurioje telpa apie 300 žmonių, o svečiai Sinodo transliacijas galėjo stebėti kitoje konferencijų salėje.

Po to 2 dienas didžiojoje gimnazijos salėje vyko World Witness misijos renginys *World Focus 2023 (Dėmesys pasauliui 2023)*. Visos šalys, kuriose dirba ARPC misionieriai, turėjo savo standus, tame tarpe ir Lietuva bei LERB. Dainius, Rita ir Eglė džiaugėsi galėdami kartu su Emily ir Frank'u patarnauti prie Lietuvos stendo, o dar smagiau buvo, kad sutiko daugybę žmonių, kurie ne tik palaiko finansiškai, bet ir meldžiasi už Van Dalen'o šeimos misiją Lietuvoje. Ypatingai džiugu buvo nuolat girdėti, kad įvairūs žmonės – tiek dvasininkai, tiek eiliniai tikintieji iš ARPC – žino Lietuvos Reformatų Bažnyčią, ypač Kauno parapiją, jos žmones, jų ir Bažnyčios poreikius. Sutiktieji dalinosi, kad meldžiasi už LERB Kauno bažnyčią ir teiravosi, kokių dar turime maldos poreikių, kad galėtų ir toliau palaikyti savo maldose. Didžiausia padėka kyla mūsų Viešpačiui už Emily ir Frank'o tarnystę Lietuvoje, nes jie ypatingai daug laiko ir pastangų įdėjo pasakodami ir skleidami žinią apie Lietuvos reformatus.

Vakarais pamaldos vykdavo Bonclarkene, anksčiau minėtoje koplyčioje. Pačio svarbiausio renginio pabaigoje pamokslavo čia visų ypatingai gerbiamas ir vertinamas kun. Frank'as Van Dalen'as.

Laikas praleistas Bonclarkene taip pat priminė apie įsimintą vakarą netoli centro gyvenančių kun. Tomo Shoger'io ir jo žmonos Sue namuose, kurie dar visai neseniai tarnavo Kauno parapijoje.

Tolėsnė kelionės dalis persikėlė į Kolumbiją – Pietų Karolinos sostinę. Joje kauniečiai, lydimi kun. Frank'o, aplankė žymiausias miesto vietas bei vėlgi buvo palaiminti, galėdami praleisti laiką su Emily ir Frank'o kito sūnaus šeima.

Antrąjį sekmadienį buvo dar viena nuostabi patirtis lankan-tis *First Presbyterian* bažnyčios pamaldose. Vėl neišdildomą

įspūdį paliko beveik sausakimša bažnyčia, kurioje tarnavimai vyksta tris kartus dienoje. Rytinės pamaldos prasideda 8.30 ir yra kartojamos 11.15, kadangi visi norintys į 300 vietų bažnyčią netelpa. 18-tos valandos pamaldose mokoma Biblijos tiesų. Bet bažnyčia irgi pilna, nes tikintieji visą dieną paskiria Viešpačiui.

Tiek Greenville'je, tiek šioje bažnyčioje, buvo didelis palaiminimas svečms kartu su visais tikinčiaisiais garbinti ir šlovinti Dievą bei suteikta galimybė stebėti vaikų krikštą ir dalyvauti Viešpaties Vakarieneje. Buvo nuostabu matyti į bažnyčią susirinkusius šventiškai pasipuošusius tikinčiuosius. Ši parapija yra viena iš didesnių, todėl jie patys pilnai išlaiko 6 dvasininkus ir 18 kitų tarnautojų bei dar aukoja misijoms.

Kelionės pabaigoje visi keliautojai grįžome į Greenville'io miestą, kur dar spėjome išgyti lauktuvių artimiesiems ir, atsisveikinę su Emily ir Frank'u, laimingai grįžome į Lietuvą.

Atskira eilute norime išreikšti dėkingumą kun. Frank'ui ir jo žmonai Emily už pakvietimą, svetingumą, patirtą jų pačių ir jų vaikų namuose, už laiką, skirtą aprodant lankytinas, įdomias ir gražias JAV vietas, už pagalbą ir rūpestį dėl apgyvendinimo bei, svarbiausia, už pavyzdį krikščioniškos šeimos ir jos tarnystės Dievui.

Rita Jaudegienė

Foto autorės

Vanaguose – nauja Evangelikų bažnyčia ir Sielovados centras

psichologinių, dvasinių problemų ir iššūkių. Aplink tris tvenkinius kiek vėliau įsikurs sielovados nameliai, suprojektuoti atskiri pastatai jaunimo veikloms, laisvalaikiui ir rekreacijai. Šiuo metu projektuojami ir papildomi savarankiško gyvenimo nameliai senyvo amžiaus žmonėms.

Planuojama, kad Sielovados centre bus ne tik nuolatinių gyventojų, bet ir bus suteikta galimybė atvykti trumpai atgauti.

Bažnyčios statybos ir Sielovados centro įkūrimo visi rūpesčiai gulė ant pastoriaus Mindaugo Palionio pečių. Vos per porą metų pastatyta ir įrengta Bažnyčia! Pastorius bažnyčios ati-

2021 m. Lietuvos evangelinių bažnyčių bendrijos (LEBB) rudens sinode Naujosios Akmenės evangelikų bažnyčios pastorius Mindaugas Palionis pristatė naują projektą, kurį ketinta įgyvendinti Klaipėdos rajone, Vanagų kaime.

Planuose – naujos Evangelikų bažnyčios Klaipėdos krašte su Sielovados centru statyba. Pirmajame etape buvo numatyta bažnyčios pastato ir dar 9 Sielovados centro statinių įrengimas. Taigi, šių metų liepos 15 dieną Vanagų kaime įvyko pagrindinio pastato – bažnyčios – atidarymo šventė.

Sielovados namų projektas įgyvendinamas evangelikų krašte, kuriame kadaise buvo itin gausu evangelikų liuteronų – pietistų. Pietizmas (lot. *pietas* – pamaldumas) – religinio atsinaujinimo judėjimas Evangelikų liuteronų Bažnyčioje, kurio tikslas – atgaivinti tikėjimą didesniu asmeniniu vidiniu pamaldumu, giliu religiniu išgyvenimu, reikalauja pamaldaus gyvenimo būdo. Vanagai – Ievos Simonaitytės gimtinė. Ir dabar Vanaguose veikia Liuteronų bažnyčia, yra senos tebeveikiančios liuteronų kapinės, kuriose palaidoti žymūs Mažosios Lietuvos žmonės: kunigai Kristupas Lokys, Jurgis Sprogys su žmona, Emilis Bleiweisas, Ernstas Roga, visuomenininkas Jurgis Arnašius, rašytojos Ievos Simonaitytės giminaičiai ir kt.

Pašventinta naujoji Evangelikų bažnyčia ir atidaromas Sielovados centras turi itin aiškią viziją. Penkių hektarų teritorijos centre – bažnyčios pastatas ir pamaldų salė, kurioje tilps iki trijų šimtų tikinčiųjų, o antrame aukšte įrengti aštuoni dviviečiai kambariai žmonėms, turintiems socialinių,

darymo metu dėkojo visiems rėmėjams ir prisidėjusiems, aukojusiems savo laiką, lėšas.

Past. M. Palionis daugiau nei tris dešimtmečius tarnauja Naujosios Akmenės evangelikų bažnyčioje ir kartu su tarnautojais pasiekė nuostabių rezultatų. Aktyviai veikia vietos evangelinė bendruomenė, o apylinkėse, įsteigus Labdaros ir paramos fondą *Prieglobstis*, įkurti reabilitacijos centrai, senelių namai, vaikų ir jaunimo centras, savarankiško gyvenimo namai, taip pat įkurta net ir gyvenvietė buvusiems benamiams. Tarnystė neapsiriboja tik Šiaurės Lietuva – Akmenė, Mažeikiai, Joniškis, veiklos vystomos ir Anykščiuose bei kaimyninėje Latvijoje.

Klaipėdos krašto Evangelikų bažnyčia ir Sielovados centras randasi Vanagų kaime, Agluonėnų seniūnijoje, I. Simonaitytės gatvėje. Pamaldos čia nuo šiol vyksa kiekvieną sekmadienį, 11 valandą.

Pasinaudota XFM radijo įrašu *Gyvieji šaltiniai*:

Senosiose evangelikų žemėse nauja misija, 2023-06-28

Sveikiname!

Mes ne save pačius skelbiame, bet Kristų Jėzų kaip Viešpatį, o save – jūsų tarnais dėl Jėzaus. Pats Dievas, kuris yra taręs: Iš tamsos tenušvinta šviesa! – sušvito mūsų širdyse, kad pažintume Dievo šlovę, spindinčią Kristaus veide. 12 Kor 4,5-6/.

Sulaukus garbingų suakčių, sveikiname mūsų tikėjimo namiškius, garbingus Viešpaties Jėzaus Kristaus ir Reformatų Bažnyčios liudytojus:

Sinodo garbės kuratorę

Palmyrą Krikščiukienę

iš Biržų,

Sinodo kuratorių

Donatą Balčiauską

iš Vilniaus,

Sinodo kuratorių

Algimantą Dagį

iš Kėdainių.

Linkime ištvermės, kantrybės, sveikatos ir džiaugsmo keliaujant Viešpaties nurodytais takais ir tarnaujant Jėzaus Kristaus vardo pašlovinimui.

*Dėkodama ir kartu būdama maldose
Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorija*

Foto LR Prezidento kanceliarijos, aut. Robertas Dačkus

Sveikiname Vilniaus reformatų parapijos narį, istoriką, politologą prof. habil. dr. **Šarūną Liekį**, LR Prezidento apdovanotą Liepos 6-osios – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) ir Tautiškos giesmės dienos proga *Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino karininko kryžiumi* už ilgametę mokslinę, pedagoginę, visuomeninę ir viešosios diplomatijos veiklą, didžiausią dėmesį skiriant tautinių mažumų problematikai ir žmogaus teisių apsaugai.

Minint Pasaulio lietuvių vienybės dieną Lietuvos užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis iškiliems Lietuvos diasporos atstovams skyrė garbės ženklo *Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai* apdovanojimus.

Garbės ženklo medalis už ypatingus nuopelnus puoselėjant lietuvių užsienyje, skatinant užsienyje gyvenančių lietuvių įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą ir gerovės joje kūrimą, skirtas Mažosios Lietuvos fondo ir draugijos tarybos pirmininkui, Čikagos Ziono lietuvių liuteronų parapijos *klebonui Valdui Aušrai*.

Sveikiname gerbiama kunigą ir poetą **Valdą Aušrą**, kurio kūryba kartais papuošia ir mūsų *Reformatų Žinią*!

Kas gali įkopti į VIEŠPATIES kalną? Kas gali išžengti į jo šventąją buveinę? Tas, kurio rankos nekaltos ir širdis tyra, kuris netrokšta tuštybių ir apgaulingai neprisiekinėja artimui.

(Ps 24, 3-4)

*Miela tikėjimo sese,
Palmyra Kriščiukienė
iš Braškių Petronių šeimos!*

Dėkojame Dievui už Jo dovaną – Jūsų 90-ies metų gyvenimą ir jo metus, pašvęstus atsakingai tarnystei Biržų evangelikų reformatų parapijoje. Vykdydami atsakingas parapijos seniūnų Tarybos pirmininkės pareigas tais laikais, kai Bažnyčiai teko išgyventi sunkius išbandymus. Jūsų išmintis, taktiškumas, tvirta nuostata tarnauti Kristaus Surinkimui buvo ir tebėra Dievo palaiminimas mums. Jūs rodote pavyzdį daugeliui, kaip Dievo žmogui svarbu ne tik laiku imtis pareigų, bet ir laiku mokėti jas perduoti kitiems. Džiaugiamės, galėdami Jus susitikti kiekvieną Viešpaties Dieną – sekmadieniais, kuriuos ištikimai švenčiate bažnyčioje. Linkime Dievo ramybės sielai ir sveikatos kūnui, Viešpaties palaiminimo Jums ir Jūsų vaikų vaikams!

Viešpaties vardu, Jūsų broliai ir sesės viename Jėzaus Kristaus pašaukime,

*Biržų evangelikų reformatų parapijos
Valdybos nariai ir seniūnai.*

O tu laikykis to, ką esi išmokęs ir tvirtai įtikėjęs /2Tim 3,14/.

Liepos 2 d. Vilniaus reformatų bažnyčioje krikščionišką tikėjimą reformatų išpažinime viešai prieš surinkimą patvirtino **Frosė Michailinaitė ir Amelie Lahayne** ir buvo priimtos į reformatų bendruomenę.

Mielos konfirmantės!

Tikėjimo pamatai, įgyti mokymu per Konfirmacijos pamokėles, yra neįkainojami, laikykitės jų visą savo gyvenimą!

Vilniaus parapijos taryba

Sveikiname,

Kunigę Sigitą Veinzierl jubiliejinio gimtadienio ir 20-ies metų tarnystės Viešpaties vynuogine proga!

Spalio 14 d. Nem. Radviliškio ev. reformatų bažnyčioje po Padėkos pamaldų, skirtų kunigės Sigitos Veinzierl 20 metų tarnystės Viešpaties vynuogynė ir 50-ies metų jubiliejaus paminėjimui

Dievas sujungia ne tik vyrą ir moterį, bet ir žmones, kurie yra fiziškai toli, bet per tikėjimą į Jėzų Kristų jų sielos arti. Bendros vertybės yra pagrindas sielų artumui, todėl turime tas vertybes ginti ir puoselėti.

Miela Sigita,

sveikindami Jus su gražiu jubiliejumi, linkime ne tik sveikatos, sėkmės, bet ir išlikti mūsų sielų vienytoja!

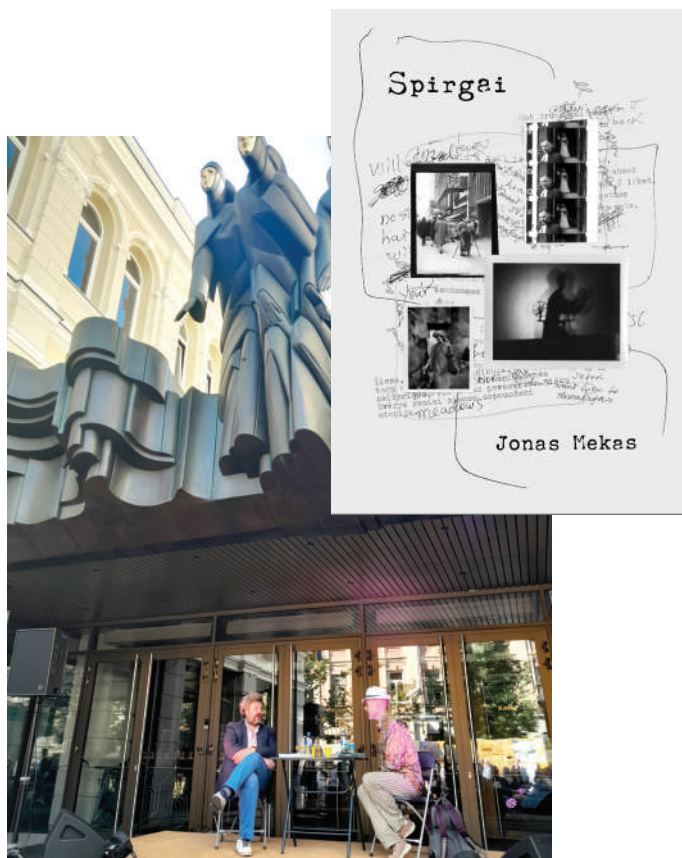
Lietuvos reformatai

Jono Meko Spirgai

Iš Jono Meko „Spirgai“

Prisiminimai

Leidykla *Odilė* parengė spaudai ir 2023 m. išleido jau ketvirtą Jono Meko (1922–2019) *Raštų* tomą intriguojančiu pavadinimu – *Spirgai*.

Mums, reformatams biržiečiams, toks pavadinimas visiškai aiškus ir priimtinas... Nes, kaip ir Mekų šeimoje, mėsos likučius Motina suspirgindavo (smulkiai supjausčiusi pakepindavo su svogūnais) ir *išeidavo* labai skanus, mūsų – vaikų – labai mėgstamas patiekalas, kurį tepdavom ant duonos ir nešdavomės į lauką, bėgdami žaisti su draugais...

J. Meko *Spirgus* sudarė režisierius, poetas, J. Meko bendražygis Julius Ziz (Žizliauskas).

Šiame tome publikuojamos J. Meko asmeniniame archyve Niujorke atrastos įvairenybės: lietuviškai ir angliškai rašyti eilėraščiai bei prozos tekstai, atsiminimų fragmentai, nuotraukos. Poeziją iš anglų kalbos vertė Kornelijus Platelis, prozinius tekstus vertė Dominykas Norkūnas ir Simonas Bernotas, viršelio dailininkė – Anastasia Zizliauskas.

Knyga buvo pristatyta rugsėjo 2 d. Vilniuje, Sostinės dienose, scenoje prie Lietuvos nacionalinio dramos teatro, dalyvavo *Raštų* sudarytojas Julius Ziz (Žizliauskas) – režisierius, poetas, J. Meko bendražygis, trumpam atvykęs iš Niujorko; ir poetas, prozininkas Ričardas Šileika, vedęs renginį, skaitęs knygos ištraukas.

Dveiose vidurinėse lentynose buvo tėvo biblioteka. <...> Jose stovėjo gal penkiasdešimt didelių storų knygų odiniais viršeliais. Jų popierius buvo senas ir pageltęs, bet tvirtas, o parašės nusėtos galybe pirštų atspaudų. Raidės jose buvo didelės – nepamenu ten matęs smulkaus šrifto. Kai kuriose buvo paslaptinių piešinių.

Tai buvo vien šventos knygos. Didžiausia iš jų – namų Biblija. Kitos: psalmynai, homilijų knygos ir kt. Buvo knyga, kurioje aprašytas Pragaras, o daugybė Boschą primenančių paveikslėlių kaip reikiant įvairydavo mums baimės – liepsnos, gyvatės, durklai ir liūtai, draskantys nusidėjėlius į skutus. Nepamenu, kad tėvas būtų kada skaitęs iš šios knygos, bet mes, vaikai, daug laiko praleisdavome palinkę prie jos puslapių. Ji nepaprastai mus masino.

Dar buvo ir Naujasis Testamentas, du ar trys egzemplioriai ar skirtingi leidimai, dabar jau nebežinau. Jų šriftai buvo skirtingi. Šios knygos buvo dovanotos mano broliams ir seseriai Konfirmacijos proga. Seniausia iš jų – visai apiplyšusi, viršelis nežinia kur prapuolęs – ji priklausė mano tėvui. Kunigas, įteikęs jam šią knygą ir palikęs įrašą *Pirmajam mano konfirmantui*, jau seniai buvo miręs. Rudu rašalu užrašyta dedikacija buvo tokia išblukusi, kad vos įskaitoma, rašalas buvo įsigėręs netgi į kitą puslapį. Šalia stovėjo mano sesers ir vyriausiojo brolio, Povilo, Naujieji Testamentai. Jie tebebuvo naujutėliai.

Tose pačiose lentynose kažkodėl garbingomis vietomis dalyjosi ir krūvos senų kalendorių, dabar jau visai nudriskusių, prikeverzotų smulkių kasdienių įrašų, žyminčių, kada karvės vestos pas jaučius, kada pasodintos bulvės ir pan.

Biblija užėmė ypatingą vietą. Paskutiniuose jos puslapiuose didelėmis raidėmis, negrabia rašysena tėvas užrašė mūsų vardus ir gimimo datas tokia eilės tvarka: Elžbieta, Povilas, Petras, Kostas, Jonas, Adolfas – kas treji metai, vienas po kito.

Šventos knygos buvo skaitomos ne vien sekmadieniais ir šventadieniais, ne; praktiškai – kiekvieną vakarą, po dienos darbų, kai galvijai buvo pašerti, tvartas uždarytas, vakarienė pavalgyta, motina jau tylutėliai palinkusi prie verpstės, maloniai raminančiai burzgiančios, dūzgiančios, ir kai vyresnieji broliai, jau įsitaisę įprastose vietose, pina krepšius, veja virves, o tie, kurie jau eina į mokyklą, sukišę nosis į knygas – mudu, jauniausi, sutūpdavom ant grindų, pasėdę kojas, ir stebėdavome šeimyną; tuomet tėvas iš spintelės atsinešdavo namų Bibliją ir, atsivertęs kurį papuola puslapį, skaitydavo.<...>

Buvo dar viena knyga, ypatinga, antroji tėvo dažniausiai skaitoma – maldaknygė. Sekmadieniais, prieš pat sėdant pusryčių, o kitomis dienomis – vėlai vakare, prieš gulant miegoti, mes suklaupdavome, kiekvienas savo įprastoje vietoje, aš – ilgo suolo gale prie pietinės namo sienos, ir tėvas skaitydavo iš maldaknygės. Kai kurios maldos buvo labai ilgos, mes jų nesuprasdavom, jos buvo paslaptingos ir keistos. Paskui susėdavom prie stalo, kur garuodavo kopūstienė, arba skubindavomės į savo lovas.

IN MEMORIA

Marija Birutė Krišukėnaitė Jasiukėnienė

1932-06-05—2022-12-02

2022 m. gruodžio 2 d. savo žemiškąją kelionę baigė vilnietė, uoli reformatė Marija Birutė Krišukėnaitė Jasiukėnienė Vokietijoje, pas dukrą Rasą, kuri Nepriklausomybės pradžioje ištekojo už vokiečio ir ten apsigyveno.

Marytė Krišukėnaitė gimė ir augo Dirvonakių kaimo viename, netoli Biržų, reformatų ūkininkų Petro ir Olgos Dagytės Krišukėnų šeimoje. Turėjo vyresnę seserį Lidą, kuri žuvo besibaigiant karui, ir dar penkias jaunesnes seses bei brolį Ričardą, tebegyvenantį Biržuose.

Tėvai buvo pažangūs, leido į mokslus visus vaikus. Marytė, baigusi Biržų gimnaziją, išvažiavo mokytis į Kauną. Politechnikos institute įgijo inžinieriaus statybininko specialybę.

Baigusi Institutą, gavo paskyrimą į Vabalninką. Ten sutiko irgi statybininką Joną Jasiukėną (1928 04 11 – 2010 08 13), atvykusį į komandiruotę – tokį pat tvirtą reformatą, kilusį iš Biržų krašto Pagervėlės kaimo. Jasiukėnas pakvietė Mariją dirbti į Vilnių. 1959 metais Marija Krišukėnaitė ir Jonas Jasiukėnas sukūrė šeimą. 1960 metais jiems gimė dukra Rasa.

Marytė dirbo įvairiose statybinėse organizacijose. Paskutinė darbovietė Vilniuje – Kolūkių statybos ir projektavimo institutas.

Marytė ir Jonas Jasiukėnai, jų dukra Rasa, sesuo Regina Januševičienė buvo aktyviai įsijungę į atsikūrusios Vilniaus reformatų parapijos gyvenimą. Būdami senosios kartos reformatai, mokė, perdavė iš savo tėvų ir protėvių paveldėtas tradicijas, prieškarinio tikybos mokytojų įdiegtas tikėjimo tiesas, meilę Bažnyčiai, pagarbą Dievo Žodžio skelbėjams.

Mes prisiminsime, kaip seserys Marija ir Regina Krišukėnaitės puošė bažnyčią savo išaugintais žolynais, pynė iš mirtų vainikus ir jais dabino Dievo Stalą...

Paskutiniuosius gyvenimo metus, jau sunkiai sirgdama, Marytė praleido pas dukrą Rasą Vokietijoje, rūpestingai prižiūrima, godojama, guodžiama jos, taip pat žento Kristiano ir vaikaitės Kotrynos.

Urna su Marytės Jasiukėnienės pelenais buvo parvežta į Lietuvą ir 2023 m. liepos 15 d. palaidota Vilniaus Kairėnų kapinėse, šeimos kape, šalia vyro Jono ir Boriso Januševičiaus – vilnietės sesers Regi-

nos vyro. Laidotuvėse dalyvavo gausus būrys giminių, draugų, reformatų parapijiečių, apeigoms vadovavo kun. Raimondas Stankevičius.

Liūdime kartu su Jos šeima Vokietijoje, seserimis Danguole ir Danutė Kaune, Regina Vilniuje, Vandute ir broliu Ričardu Biržuose.

Vilnietės reformatės

Jonas Albertas Naktinis

1938-11-15—2023-06-29

Šių metų birželio 29 d. mirė papilietis reformatas **Jonas Albertas Naktinis**, Lietuvos respublikos biologijos mokslų daktaras, fizikas, knygų apie Papilio krašto žmones autorius, prieš 22 metus grįžęs gyventi į gimtinę – Kajugalį, netoli Papilio.

Dr. Jonas Albertas Naktinis Vilniaus universitete baigė fiziką, vėliau pasuko į biomediciną, didžiąją gyvenimo dalį pragyveno Kaune, dirbo mokslinį darbą, 1970 metais apgynė Lietuvos respublikos biologijos mokslų daktaro disertaciją *Elektroninio paramagnetinio rezonanso metodo taikymas patologinių procesų tyrimams*.

Sulaukęs užtarnauto poilsio, 2001 metais dr. Jonas Albertas Naktinis sugrįžo į tėviškę, į tėvų statytus namus. Jo vienkiemis Kajuglis priklauso Glūdiškio kaimui, esančiam netoli Papilio. Gyvendamas kaime, pradėjo domėtis gimtojo krašto istorija, čia gyvenančiais žmonėmis, tarmėmis, pavardėmis. Visas savo išvalgas suguldė į penkiolika knygų.

Viena jų – *Rytinių baltų genčių judėjimas į vakarus. Galima kupiškėnų tarmės kilmė*, kurioje nagrinėja Papilio, Biržų kaimų pavadinimus, vietovardžius, ten gyvenančių žmonių pavardes, jų kilmę, pasitelkdamas net DNR tyrimus.

Dr. J. A. Naktinis 2020 metais TV laidoje *KELIAS* pasakojo apie Papilio evangelikus reformatus, parapijos istoriją, prisiminė ten tarnavusius dvasininkus, su laidos kūrybine grupe ieškojo pirmosios Papilio reformatų bažnyčios vietos.

Už pilietines iniciatyvas ir tikrą patriotizmą 2020 metais dr. Jonas Albertas Naktinis pelnė *Metų Šviesuolio* nominaciją, o 2021 metais už nuopelnus savo gimtinei, garsinant ir įamžinant Biržų krašto kalbinį bei istorinį palikimą, buvo apdovanotas *Radvilių Žymeniu*.

Dr. Jonas Albertas Naktinis buvo renkamas Papilio reformatų parapijos seniūnų Valdybos pirmininku, dalyvaudavo LERB Sinodų suvažiavimuose Biržuose.

InfoRef_LT

Erna Frankaitė Zubriakova

1953-02-18—2023-06-26

Nė vienas iš mūsų negyvena sau, nė vienas sau nemiršta. Ar gyvename, Viešpačiui gyvename, ar mirštame, Viešpačiui mirštame. Taigi ar gyvename, ar mirštame, – esame Viešpaties. Juk Kristus numirė ir atgijo, kad būtų gyvųjų ir mirusiųjų Viešpats /Rom 14,7-9/.

Po ilgos ir sunkios ligos, birželio 26 d., slaugos namuose Vilniuje mirė Erna Frankaitė Zubriakova, kunigo Mykolo Franko dukra, jauniausias vaikas. Kunigas ir Birutė (merg. Vileišytė) Frankai, be jos ir trijų savo sūnų, dar užaugino, išmokslo karo pabėgėles, atklydusias iš Rusijos.

Erna mokėsi Biržų antroje vidurinėje mokykloje, kurią baigusi pasirinko muzikės kelią: tęsti mokslų išvažiavo į Panevėžio aukštesniąją muzikos mokyklą, vėliau Klaipėdos konservatorijoje baigė fleitos klasę. Atsikėlusi į Vilnių, dirbo Kultūros ministerijoje. Su dailininku Valerijumi Zubriakovu sukūrė šeimą, užaugino sūnus Luką ir Domą.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, aktyviai įsijungė į reformatų veiklą, dalyvaudavo pirmuosiuose atkurtos Reformatų Bažnyčios Sinoduose, buvo renkama į Kolegiją.

Erna Frankaitė Zubriakova 1990 metais lietuvių reformatų išeivių kvietimu lankėsi JAV, dalyvavo tų metų Amerikos lietuvių Sinode. 1992 metais atstovavo Lietuvos evangelikams reformatams, pasirašant Trišalę reformatų Bažnyčių (Vokietijos, Lenkijos, Lietuvos) bendradarbiavimo sutartį.

Paveldėjusi iš Tėvo rašymo dovaną, Erna bendradarbiavo, leidžiant reformatų laikraštį *Vilniaus reformatų žinios*. Rašė į jas pamąstymus tikėjimo klausimais rubrika: *Sveiki, mieli broliai ir seserys...* Parašė jautrius atsiminimus apie Tėvą – kunigą Mykolą Franką (1914–1968).

Ernos Frankaitės Zubriakovos kūnas, virtęs pelenais, rado prieglobstį gimtinėje – Biržuose....

InfoRef_LT

*Drebulėle, drebulėle,
Kas tave anksti prikėlė?
Ryto rūkanos – dar tirstos,
Dar vėjelio ilsis pirštai..
Tyliai šnabžda drebulėlė, –
Prigimtis mane prikėlė.
Ne, ne nerimas ar baimė.
Man šlamėt, virpėti – laimė.
Ir žmogus dažnai suvirpa –
Kažkas nauja, nepatirta
Netikėtai priartėja –
Gal Lemtis, Likimo vėjas...
Ji – kukli, tik drebulėlė,
Bet jautrių minčių sukėlė.
Apkabinsiu ją – bus gera.
Medis ir žmogus – taip dera...*

G. Mikalajūnienė

Leonija Vanda Marcinauskaitė Kulienė

1939-01-10—2023-06-23

Liūdna, bet šiame pasaulyje jau niekada nesutiksime Leonijos Vandos Kulienės, agronomės, biomedicinos mokslų daktarės, dariniai įsijungusios į reformatų bendruomenę Vilniuje. Leoniją atsiminsime kaip tylią, ramią, tolerantišką, nekonfliktinę asmenybę, kol liga nekamavo, aktyviai dalyvavusią visuose mūsų įvykiuose, kurių netrūko po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo...

Leonija Marcinauskaitė gimė Beržpelkio kaime, 4 km nuo Liolių, Kelmės vlsč., 1939 m. sausio 10 d. – dar nepriklausomos Lietuvos laikais. Bet laisve džiaugtis neteko. Sovietų sąjungai pasiglemžus Lietuvą, netrūko prasidėti represijos, nekaltų, laisvę ir tiesą branginusių lietuvių, suėmimai. Šeima, saugodamasi trėmimų, paliko gimtinę, su mažąja Leonija ant rankų pabuvojo įvairiose vietovėse. Taip Leonijos biografijoje atsirado kaimų – miestelių pavadinimai, kurių Ji net neprisiminė.

Leonija baigė Kėdainių vidurinę mokyklą ir įstojo į Lietuvos žemės ūkio akademiją Kaune. Ją baigusi 1961 metais tapo diplomuota agronome, gavo darbą Vokėje, tuomet prestižinio Žemdirbystės instituto filiale. Pradėjo mokslinę karjerą. 1967 metais Lietuvos žemės ūkio akademijoje apsigynė disertaciją *Svarbesnieji kukurūzų-lubinių mišinių auginimo klausimai*, gavo žemės ūkio mokslų kandidatės mokslinį laipsnį, vėliau Jai buvo suteiktas biomedicinos mokslų daktarės laipsnis.

Leonija Kulienė Žemdirbystės instituto Vokės filiale dirbo 1961–94 metais. 1967–94 metais buvo Lietuvos fenologinės komisijos pirmininkė, vadovavo fenologinių reiškinių Lietuvoje tyrimui, stebėjimams, registracijai, tvarkė Fenologinį archyvą. Parašė apie 120 fenologijos mokslo srities straipsnių, kartu su kitais autoriais išleido keletą veikalų, kurių vertingiausi: *Taikomoji fenologija* (1975), *Taikomoji fenologija Lietuvoje* (1983), *Bendroji fenologija* (1990).

Atsikūrus Vilniaus reformatų parapijai, Leonija aktyviai įsijungė į jos veiklą. Susibūrus reformatų senjorams į Draugiją, buvo jos narė, kartu keliauome, bendravome, lankėme parodas, muziejus. Paskutinį kartą 2018 metų vasarą su mumis Ji džiaugėsi Markučių parku, Puškino muziejuje deklamavome iš mokyklos įsimintus eilėraščius...

Po sunkios, ilgai ją kamavusios ligos, užmigo Viešpatyje š. m. birželio 23 dieną. Savo kūną Leonija Vanda Kulienė paaukojo mokslui....

Reformatų senjorų draugijos nariai

ATSISVEIKINANT SU RIMUTE RIMANTIENE

1920-10-25—2023-07-04

Eidama 103-uosius metus, liepos 4 d. mirė 1920 m. gimusi garsi šalies archeologė, habilituota daktarė, žymiausia akmens amžiaus tyrinėtoja Lietuvoje ir šio laikotarpio tyrinėjimų mokyklos kūrėja
Rimutė Jablonskytė-Rimantienė.

Rimutė Jablonskytė – Rimantienė gimė 1920 m. spalio 25 d. Kaune, žymaus Lietuvos istoriko Konstantino Jablonskio (1892–1960) ir matematikės Sofijos Landsbergytės – Jablonskienės (1886–1974) šeimoje.

1938 m. baigė Kauno Aušros mergaičių gimnaziją. 1938–1946 metais studijavo Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. 1942 metais apgynė diplominį darbą *Stambieji titnaginiai dirbiniai ir kampininės kultūros klausimas Lietuvoje*.

Dar mokydamasi pradėjo dirbti M. K. Čiurlionio dailės muziejuje (1942–1960 m. Kauno M. K. Čiurlionio dailės muziejaus mokslinė bendradarbė, vėliau – vyr. saugotoja, galiausiai – Archeologijos skyriaus vedėja).

Baigusi studijas, dėstytoja Vilniaus ir Kauno universitetuose, o nuo 1960 m. iki 1999 m. vidurio darbavosi Lietuvos istorijos institute.

Rimutė Jablonskytė 1949 m. liepos 30 d. išteko už Juozo Rimanto (iki 1940 m. – Slapšinsko) (1908–1973), žymaus Lietuvos bibliografo ir bibliotekininko, užaugino sūnus Augį ir Rytį bei dukrą Dovilę.

Būdama guvas ir linksmo būdo, kruopščiai prižiūrima savo dukros Dovilės, Rimutė Rimantienė iki paskutinių gyvenimo metų neprarado geros nuotaikos, žvalumo, daug skaitė.

Ji labai mėgo savo pasirinktą archeologės profesiją. Jai tai buvo labai įdomus mokslas, kai praeitis tarsi atgyja akyse. Archeologija ją sudomino Jos tėtis – istorikas Konstantinas Jablonskis, kuris gerai nusimanė apie akmens amžių, gebėjo aptikti vietas, kur buvo akmens amžiaus stovyklos, kuriose galima buvo rasti to laikotarpio radinių. Su tėčiu jie buvo labai artimi, daug laiko praleisdavo kasinėdami.

Iš savo vaikystės Ji dar gerai atsiminė ir savo senelį, tėčio tėtį, įžymų kalbininką Joną Jablonskį, kuris mirė, kai Jai buvo 10 metų.

Tapusi archeologe, ekspedicijų vadove, Rimutė Rimantienė turėjo kelias svajones: rasti žmogų, laivą, briedį, senovės dievuką. Tas svajones Ji įgyvendino su kaupu. Kasinėjant gyvenvietę Šventojoje, pavyko aptikti senovinio dievo statulą, taip pat buvo rasta apeiginė lazda su briedžio galva bei laivo modelis. Buvo rasta ir žmogaus skeleto likučių.

Konfirmacijos nuotraukoje 1937 m. Rimutė pirma iš kairės, už jos kiti Jablonskių vaikaičiai: Aliutė, Jonė, Justas, Jūratė ir Jūlytė

R. Rimantienė – žymiausia Lietuvos archeologė, kurios tyrimų dėka atskleisti Lietuvos akmens amžiaus periodo ypatumai, žymiausi mokslininkės atradimai – Nidos ir Šventosios senosios gyvenvietės.

1962 m. R. Rimantienė apgynė daktarės disertaciją *Pirmųjų Lietuvos teritorijos apgyvendinimas*. 1994 metais už nuopelnus Lietuvos mokslui habilituotai daktarei R. Rimantienai paskirta valstybinė premija.

R. Rimantienės moksliniai tyrimai aktualūs ne tik archeologams, geologams, etnologams, bet ir visiems, besidomintiems seniausia mūsų krašto istorija.

Mokslininkė daug keliavo skaitydama pranešimus tarptautinėse konferencijose Danijoje, Lenkijoje, Čekijoje, Latvijoje. Skaitė paskaitas Stokholmo, Upsalos ir Freiburgo universitetuose, buvo išrinkta Vokiečių archeologijos instituto nare-korespondente.

Apdovanota Gedimino ordino Komandoro kryžiumi (2008), Lietuvos mokslo premija (1993), Baltijos Asamblėjos premija (1997).

Laidotuvių dalyviai prie kapo duobės dalinosi prisiminimais apie Jos pasiekimus, apie tai, kad ir juos Ji paskatino moksliniams tyrinėjimams, domėjimuisi akmens amžiumi. Dr. Rimutė Rimantienė laikoma Lietuvos akmens amžiaus tyrinėjimų mokyklos kūrėja, Jos pastangomis Lietuva yra vienintelė Rytų Europoje, iki šių dienų išsaugojusi nepakitusius akmens amžiaus radinius.

R. Rimantienė buvo įvairiais talentais apdovanotas Žmogus. Gerai mokėdama švedų kalbą, vertė rašytojų kūrinius iš švedų ir norvegų kalbų: S. Lagerlöf *Sakmę apie Gestą Berlingą* (1958), S. Undset *Kristiną* (1960), H. Ibseno *Laukinę antį, Šmėklas* (1963), J. Lie apsakymų rinkinį *Kalnių vienkiemis* (1964).

Rimutė Rimantienė gerai piešė – to reikėjo apipavidalinant archeologinius radinius. Atsisveikinant su Rimute, Jos jaunesnysis pusbrolis prof. Vyt. Landsbergis papasakojo, jog Ji rašė jausmingus, švelnius eilėraščius, ir perskaitė keletą iš jų... Jis savo Pusseserę prisiminė visada žiūrindamas tiesiai žmonėms į akis, kaip Jos konfirmacijos nuotraukoje, kur Ji įamžinta šalia kitų Jablonskių ir Jablonskyčių jų svarbiausią gyvenimą – Konfirmacijos dieną.

Laidotuvių liturgijai vadovavęs LERB gen. superintendentas kun. Raimondas Stankevičius priminė, kad Rimutė Rimantienė nugyveno labai gražų, ilgą, nors ir pilną visokių išbandymų, gyvenimą. Jos visur buvo labai daug, Jos įvairiapusė veikla, Jos darbas, Jos tarnyba.

Pasiremdamas Šventojo Rašto žodžiais iš Jobo knygos *Argi žmogaus gyvenimas žemėje nėra sunki tarnyba?*, kunigas kalbėjo apie tai, kad nors, gyvendami šiame laikiname pasaulyje, patiriame daug rūpesčių, įvairių išbandymų, nusivylimų, netekčių, tačiau randame ir paguodos bei džiaugsmo valandų – priprantame prie mums Dievo suteikto laikinumo, ilgesnio ar trumpesnio gyvenimo čia. Tačiau Viešpatį savo

išrinktajam siūlo ir geresnę perspektyvą, nei kasdieniai vargai, ar net džiaugsmas – siūlo Amžinąjį gyvenimą Jo Karalystėje, Jo amžinybėje. Ir koks bebūtų geras, mylimas, patogus ar įprastas gyvenimas šiame pasaulyje mums duotas, tačiau Dievo Karalystėje laukia neapsakomai geresnis – tobulas, nuostabus gyvenimas, kuriame nebereiks ieškoti pavėsio ar reikalauti savojo atlygio, nebus nei nusivylimo, nei širdgėlos ir nebereiks neramiai vartytis iki aušros, nes gyvensime – toliau gyvenime, bet jau kitokį gyvenimą – Viešpaties Ramybėje, Jo pilnatvėje, Jo paskyrimė.

Mes, reformatų bendruomenė, džiaugiamės savo gretose turėję tokią išskirtinai iškilią Asmenybę. Su Rimutės Jablonskytės-Rimantienės kūnu, virtusiu pelenais, atsisveikinome liepos 7 dieną Antakalnio kapinėse, giedojome reformatų giesmes.

InfoRef_LT

Vargonininkei Gražinai Petrauskaitei išėjus...

Nesiveria lūpos ištarti, nekyla ranka rašyti, kad nebėra Jos – labai talentingos vargonininkės, puikios choro ir ansamblio vadovės, pareigingos, darbštaus Žmogaus. Bet deja, deja... tai tiesa.

Gražina gimė 1971 m. balandžio 10 d. Biržuose, mirė 2023 m. birželio 8 d. Vilniuje, sulaukusi vos 52 metų, pačiame talento žydėjime. Todėl taip liūdina ir graudu. Palaidota Gražina gimtųjų Biržų kapinėse šalia savo tėvų.

Gražina turėjo puikų muzikinį išsilavinimą. Dainuoti ir mokytis muzikos Ji pradėjo ankstyvoje vaikystėje Biržuose, buvo pakviesta mokytis į Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos chorinio dirigavimo klasę, po to studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Vargonų ir klavesino katedroje. Ją baigė įgydama Bakalauro ir Magistro diplomus.

Gražinos muzikinė veikla buvo labai plati: Ji koncertavo kaip solistė, grodavo su kameriniais ansambliais, vokalistais, dirbo choro artiste valstybiniame chore *Vilnius*. Nuo 2002 m. dirbo Vievio meno mokykloje pedagoginį darbą, nuo 2004 m. – Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčios vargonininkė. 2017 metais buvo priimta į Nacionalinę vargonininkų asociaciją, 2020–23 m. buvo Valdybos narė.

Gražina yra sakiusi, kad Jai patinka groti bažnyčiose. Vargonavo daugelyje Lietuvos bažnyčių: Vilniaus Šv. Kazimiero, Šv. Jonų ir kt. Ne kartą koncertavo tarptautiniame festivalyje *Druskininkų vasara su Čiurlioniu*, M. Mažvydo festivalyje Tauragėje, Šv. Pranciškaus festivalyje Klaipėdoje. Vargonavo Švedijoje, Slovakijoje, Vokietijoje.

Būdama Vargonininkų asociacijos nare, Ji dažnai koncertuodavo Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. Parengė išsamias programas vienuolikai koncertų, kurios padeda klausytojams susipažinti ir su atlikėja, ir su

kūrinio kompozitoriumi, epochos reikšmingais kūriniais, atlikimo technika. Parengti tokią išsamią programą reikia daug kruopštaus darbo ir pasišventimo. Gražina džiaugdavosi, kai buvo kviečiama į gimtųjų Biržų ev. reformatų bažnyčią vargonuoti per iškilmingas Lietuvos Reformatų Sinodo pamaldas.

Mums, reformatams, svarbiausia, kaip minėjau, kad nuo 2004 metų Ji dirbo mūsų Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčios vargonininke, o vėliau – choro/ansamblio *Giesmė* vadove. Kaip vargonininkė Ji pamaldų pradžioje, po pamokslų ir pamaldų pabaigoje parapijiečius lepino puikiais žymių Vakarų Europos vargonų muzikos autorių kūriniais, kurių dabar mes labai ilgamės. Kaip ansamblio vadovė, visada kiekvienoms iškiloms bažnytinėms šventėms parinkdavo aktualias tradicines protestantiškas giesmes. Paruošdavo ansamblui specialią programą, atitinkančią šventės tematiką. Visada siekdavo tobulo muzikinio skambėjimo ir dermės, pasižymėjo nepaprasta kantrybe, net ir neturinčius geros klausos išmokydavo tiksliai atlikti savo partiją. Jos parengtas choras dalyvaudavo tradicinėse evangelikų bažnytinėse chorų bei ansamblių *Giesmių šventėse*. Viena tokių – *GIESMIŲ ŠVENTĖ* – skambėjo 2019 metais, Lietuvoje minint Juozo Naujalio (1869 – 1934) 150-ąsias gimimo metines, gegužės 17 dieną Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje. Tada choras atliko Martyno Mažvydo giesmę *Gyvenimą pašlovinantį* ir *Dieve, sergėk bočių žemę* M.: Hamburg 1690, Halle, 1704.

Likus iki mirties vos kelioms dienoms, 2023 metų Sekminėms paruošėme keletą giesmių: *Dvasia Šventa, Džiaugsminga širdimi linksmai*, muz. Johan Cruger, 1653, tekst. Paul Gerhardt 1653, *Dieve esi George Coles Stebins*, kurią atliko solistas Valdas Striužas. Ji dirigavo ansamblui ir pati giedojė, vargonavo pamaldoms ir niekam nė į galvą nešovė mintis, kad tai buvo mūsų paskutinis giedojimas su Gražinute.

Ypatingai mėgdavome Nacionalinės vargonininkų asociacijos organizuojamų vidudienio koncertų ciklą *Vox organi Cathedrali* Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. Juose visada grodavo mūsų Gražina. Koncertai trunka apie pusvalandį, jie būna teminiai, išryškinantys svarbiausius kultūrinius įvykius ar istorines asmenybes.

Visada su didžiausiu malonumu klausydavomės Gražinos vargonavimo, kai Ji atlikdavo žymiausių vargonų muzikos autorių kūrinius, gėrėjomės Jos meistriškumu. Mums, reformatams, visada būdavo malonu Ją pasitikti po koncerto, pasakyti gerą žodį, padėkoti už puikų koncertą. Po to visi eidavome tradicinio kavos puodelio. Paskutiniu metu Jai teko rengti tokių koncertų Arkikatedroje programas.

Šių metų koncertai buvo skirti Vilniaus vardo 700 metų jubiliejui paminėti, kurių metu vargonininkai leidosi į muzikinę kelionę laiku per septynis vargonų muzikos šimtmečius – nuo XIV iki XXI a., skambėjo LDK laikų muzika, grigališkieji choralai, vokiškųjų Hanzos miestų Liubeko, Hamburgo, Magdeburgo ar Rygos, Talino kompozitorių kūriniai.

Paskutinį kartą tokio koncerto klausėmės rugpjūčio 3 d., kuris, deja, jau buvo skirtas Gražinos atminimui... Šiame koncerte turėjo skambėti Jos atliekama programa, dedikuota kunigaikščio Gedimino laiškui, adresuotam Tartu ir Erzelio vyskupams bei Talino žemės valdovui.

Gražinos kolegos vargonininkai Jurgita Kazakevičiūtė, atlikusi Dietrich Buxtehude (1637-1707) Preludą ir fugą fis-moll, Dovilė Savickaitė – Arvo Part (1935) *Annum per annum* ir Balys Vaitkus, atlikęs Česlovo Sasnausko (1868–1916) fugą *Kyrie de Angelis* tema, skyrė šį koncertą Gražinos atminimui.

Ilsėkis, mieloji Gražinute, Ramybėje. Tegu Tavo nuostabaus vargonavimo klausos nesuskaičiuojami angelų pulkai.

Kurat. dr. Renata Emilija Bareikienė,
buvusi choro *Giesmė* pirmininkė
InfoRef_LT

Vaikų ir jaunimo vasaros stovyklos

Mano vaike, neužmiršk mano mokymo ir tebrangina tavo širdis mano įsakus, nes jie tau suteiks daug dienų bei gyvenimo metų ir gerovės (Patarlių 3, 1-2)

Prabėgo vasara, nusinešė stovyklautojų kryžstavimą, buvimo bendraminčių būryje džiaugsmą ir palaimą!

Evangelikų reformatų jaunimo stovykla 2023-iais

2023 m. liepos 16 d. Papilio mokykla atvėrė duris jau penktus metus iš eilės vykstančiai Evangelikų reformatų jaunimo stovyklai. Stovyklautojai – nuo 14 iki 18 metų – ir savanoriai vadovai susirinko iš įvairių Lietuvos miestų ir miestelių kartu praleisti penkias dienas.

Stovyklos direktorė Laura Stanislovaitienė su vadovais įdėjo daug pastangų, jog atvykę jaunuoliai ne tik smagiai praleistų kelias dienas, susirastų naujų draugų, bet ir taptų iniciatyviais, mokančiais dirbti komandoje, atlikti savanoriškus darbus Dievo garbei, labiau priartėtų prie Dievo, išmokyti būti dosniais ir įgyti dvasinių vertybių.

Stovykloje savanoriavo kanadietis Bryce'as Klassen'as – dvasinis vadovas, šiuo metu gyvenantis Kaune, lankantis reformatų bažnyčią. Jis ne tik stovyklautojams, bet ir vadovams padėjo geriau suprasti Dievo Žodį, at-rasti atsakymus į išskylančius klausimus.

Ilsėtis tikrai nebuvo kada. Dienotvarkė buvo gan įtempta ir atvykusieji visą dieną turėjo ką veikti. Įvairūs aktyvūs žaidimai, pamaldos, pamokėlės, vadovų vedamos paskaitos, o po to – ramūs vakarai prie laužo, žygis, karaokes vakaras ir kt. – visus privertė geranoriškai atitrūkti nuo telefonų ekranų, pajusti tikro, gyvo bendravimo malonumą ir pasikrauti geros energijos.

Stovykla tęsėsi penkias dienas, dalyvavo 18 stovyklautojų, 7 savanoriai vadovai, direktorė ir dvasinis vadovas. Stovyklos atidarymas ir uždarymas vyko Papilio evangelikų reformatų bažnyčioje.

Esame labai dėkingi Papilio parapijai ir Papilio pagrindinei mokyklai, kad visada šiltai priima jaunimą stovyklauti. Taip pat esame dėkingi Biržų rajono savivaldybei, kuri prisideda prie stovyklos finansavimo ir, be abejo, ačiū visiems stovyklautojams ir vadovams.

Iki kitos vasaros!

Stovyklautojos Samanta Gvazdauskytė ir Vaiva Varžinskaitė

Vaikų vasaros stovykla Nemradas-2023

Šių metų liepos 22 dieną Nemunėlio Radviliškyje prasidėjo jau 30-oji vaikų vasaros stovykla, visus vaikus pakvietusi giesmės žodžiais *Jėzus nori mus matyt kartu*. Šiais metais stovyklavo, giedojo, į žygius keliavo ir kitaip savaitę kartu leido beveik 140 vaikų ir arti 50 vadovų savanorių, įskaitant stovyklos direktorius Gertrūdą Juršėnę ir Joną Venckūną, bei dvasinį vadovą kun. Franką van Dalen'ą. Šie metai buvo kiek kitokie ne tik dėl rekordinio dalyvių skaičiaus, bet ir dėl tiesiai iš Ukrainos į stovyklą atvykusių vaikų bei daugiataučių vadovų būrio. Taip pat sulaukėme seniai nematyto, anksčiau stovyklos dvasinio vadovo pareigas ėjusio, *Didi* (Dieter'io Gartmann'o).

Kiekvieną rytą pradėję su Biblijos pamokėlėmis, o dieną užpildę būrelių gausa, neapsiribojome tuo, ir vaikus kvietėme į liaudiškų šokių vakaronę, būrių prisistatymus, šou, žygį ar sporto renginius; po jų vakarus užbaigdavome prie laužo ar triukšmingoje diskotekoje. Smagiai ir džiaugsmingai praleidome visą savaitę, iki šeštadienio – liepos 29 dienos, kai jau teko tarti *sudie* visiems – padaužoms ir ramesniems mažyliams. Su jais paskutinę atsisveikinimo valandėlę kartu paminėjome stovyklos Gimtadienį ir pasivaishinome tortu.

Smagu bus prisiminti kiekvieną dieną, praleistą kartu! Tačiau šiek tiek darosi liūdna pagalvojus, kad vaikų šypsena, nuo džiaugsmo ašarų spindinčias jų akis pamatysime bei juoką ar nuoširdžius giesmių posmus išgirsime tik kitais metais...

Daugiau nuotraukų ir prisiminimų:

<https://www.facebook.com/nemradas>

Su linkėjimais,

Vaikų vasaros stovyklos Nemradas komanda

Nuotraukos Urtės Paulauskaitės

Daugiau nei pergalės 2023

Baigiasi vasara, medžių lapai ima keisti spalvą, mokiniai, o gal ir jų tėveliai, ruošiasi į mokyklą, tačiau kai kurių širdelėse vis dar virpa vasaros atsiminimai.

Norėčiau ir aš pasidalinti savaisiais. Šiais metais, tarp kitų mūsų Bažnyčios organizuotų stovyklų, vyko ir krikščioniška sporto stovykla.

Jau dešimtus metus iš eilės rinkosi įvairių tikėjimų vaikai į šią stovyklą. Kai kuriems tai buvo pirmoji stovykla, o kai kurie jau puikiai žinojo taisykles ir visus stovyklos reikalavimus, nes į ją vyko ir penktą, ir šestą kartą.

Šiais metais, be mūsų stovyklos savanorių ir, žinoma, kunigo Franko van Dalen'o, stovykloje dirbo ir kanadietis, teologijos studentas Bryce'as Klassen'as, kuris praktiką atliko ir Kauno evangelikų reformatų parapijoje, bei Eric'as Gardner'is – svečias iš JAV, grojantis net 6 muzikos instrumentais.

Kaip ir pernai, šiais metais į stovyklą kvietėme ir mūsų globojamų šeimų iš Ukrainos vaikus, tačiau šįkart jų buvo gerokai mažiau – tik keturi. Bet ne mažiau išdykę, patrakę ir žingeidūs. Taigi, jau beveik įprasta tapo stovykloje kalbėti net trimis kalbomis, gestais ar kitais pačių išgalvotais būdais.

Prabėgo dar viena pilna iššūkių ir gerų emocijų stovykla. Kaip ir kiekvienais metais, visą savaitę vaikai ėjo į bažnyčią, treniruotes, kas dieną klausėsi Dievo Žodžio Biblijos pamokėlių metu, giedojo himnų, svečiavosi lėtą turizmą propaguojančiųjų sodyboje, kurioje žiedė puodus, mokėsi pažinti akmenis, išmatuoti vandens švarumą bei išsikepti duonos ant iešmo.

Smagu prisiminti kiekvieną dieną, valandą, akimirką, praleistą kartu. Tad iki kitų metų.

Eglė Grucytė

Stovyklos direktorė

Nuotraukos autorės

IVYKIAI

Radvano poemos Radviliada skaitymai

Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija šių metų birželio 8 d. vėl pakvietė į Jono Radvano epo *Radviliada* skaitymus Reformatų sode prie statomo paminklo Reformacijai ir lietuvių raštijos pradininkams. Renginį vedė draugijos narė Danguolė Juršienė, žodį tarė *Radviliados* vertėjas iš lotynų kalbos dr. Sigitas Narbutas, epo ištraukas skaitė Viršuliškių mokyklos moksleivės, Vilniaus ev. reformatų parapijos varpininkas Vidmantas Kuprevičius, aktorius ir režisierius Vytautas Mikalauskas ir kt. Paminklo statymo komiteto kanclerė dr. Ina Dagytė-Mituzienė priminė apie būtinybę toliau aukoti paminklo statybai.

Susijimą malda baigė katechetas Holger Lahayne, renginio dalyviai aplankė ev. reformatų bažnyčią.

Iš www.reformacija.lt

Susitikimas su Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios Kėdainių evangelikų reformatų parapijos atstovais

Liepos 25 d. Kėdainių rajono savivaldybės meras Valentinas Tamulis, kartu su vicemere Danute Mykolaitiene, administracijos direktoriumi Gintautu Muzniku ir vyr. architektu Ryčiu Vieštautu susitiko su Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios Kėdainių evangelikų reformatų parapijos atstovais.

Susitikimo metu Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčios atstovai su savivaldybės vadovais diskutavo apie galimybę įrengti automobilių aikštelę su privažiavimu prie parapijos namų. Tai padėtų ne tik parapijai, tačiau ir palengvintų asociacijos *Kėdainių samariečiai* darbą.

Savivaldybės vadovai išlausę Kėdainių evangelikų ir reformatų atstovus patikino, kad savivaldybė kiek galėdama pasistengs jiems padėti.

Vizito metu buvo aptarti ir kiti abiem pusėms svarbūs klausimai. Išlausę vieni kitus atstovai vizitą baigė su malda ir geranoriškais palinkėjimais.

Iš <https://www.kedainiai.lt/>

Kapinių šventės 2023

Kapinių šventės – evangelikų tradicija Lietuvoje ir kitose Baltijos jūros šalyse vasarą susirinkti pamaldoms kapinėse, prisimenant ir pagerbiant mirusiuosius, o gyviesiems skelbiama gyvenimo Evangelija. Liuteronai praktiškai kas metai aplanko beveik visas kapines, suvažiuoja iš tolimiausių ne tik Lietuvos vietovių, bet ir iš užsienio. Reformatų gausiau lankomos Biržų, Papilio parapijoms priklausančios kapinės. Bet tik panevėžiečiai organizuotai, visa parapija, kasmet susirenka Panevėžio Šilaičių ir Kristaus Karaliaus kapinėse. Jie taip pat *pareigingai*, visada rugpjūčio mėnesį, važiuoja į žuvusių draugų, giminaičių pagerbimą Papilio Partizanų kapinėse.

Birželio 11 d. panevėžiečiai rinkosi įprastoje vietoje – Kristaus Karaliaus kapinėse miesto pakraštyje mirusiųjų paminėjimo pamaldoms. Kun. Raimondas Stankevičius, kaip visada, visus pasveikino, susirinkus į gyvąjį Dievo bažnyčią po atviru dangum, kur liepų lapija gaubė kaip bažnyčios skliautai. Po pamokslų buvo paminėti mirusieji, kurių, giesmės žodžiais, *daugybė priguldyta čia mūsų mylimų*, o po to panevėžiečiai dar vyko į bažnytėlę eilinoms sekmadienio pamaldoms.

Panašus *ilgasis* sekmadienis panevėžiečiams buvo ir liepos 23-ioji: iš pradžių – Kapinių šventė Šilaičių kapinėse, į kurią susirinko nemažai parapijiečių ir jų svečių, o po to – pamaldos bažnytėlėje su Viešpaties Vakariene. Šilaičių kapinėse, artimųjų pakviesti, kartu su kunigu dar aplankė, pasimeldė ir pagiedojo prie ten palaidotų parapijiečių kapų, dėkodami Viešpačiui, kad teko pažinoti ir bendrauti su jais šioje Žemėje. Kunigo žodžiai prie kapo sustiprino tikėjimą, teikiantį pagūdą, suteikė viltį, padedančią pakelti netektis.

Rugpjūčio 19 d. tradiciškai yra pagerbiamas už Lietuvos laisvę žuvusių kovotojų – partizanų atminimas jų perlaidojimo vietoje Papilyje. Partizanų kapų Papilyje šventines pamaldas laikė kun. Sigita Veinzierl, jai talkino vargonininkė Vigilija Macienė. Į pamaldas be vietinių papiliečių, biržiečių, atvyko ir grupelė panevėžiečių, kurių aktyviausia – Baltušių šeima su vyriausia šeimos nare – 94-ųjų metų sukaktį tą dieną šventusia Valerija Baltušiene. Kun. Sigita pamokslavo apie atmintį, meilę Dievui, žmonėms ir Dievo meilę mums visiems. Pasibaigus Kapinių šventės pamaldoms, tikintieji dar neskubėjo skirstytis, tradiciškai prie improvizuoto Agapės stalo dalinosi Dievo dovanomis, išpūdžiais. Krikščionims reformatams labai svarbi yra atmintis, ir ši tradicija – mirusiųjų paminėjimo šventės – turi tęstis net ir tada, kai nebebus gyvų istorinių įvykių liudininkų, tad reikia neprarasti vilties, kad ir ateityje į žuvusių Laisvės kovotojų atminimo pamaldas su pagarba ir padėka kasmet rinksis žmonės.

Pasinaudota D. Skiauterės ir I. Skiauterytės straipsneliais, nuotraukomis www.ref.lt

Panevėžio
Šilaičių
kapinėse

Panevėžio
Kristaus
Karaliaus
kapinėse

Papilio
Partizanų
kapinėse

Simpeliškių kapinės

Mikeliškių kapinės

Parovėjos kapinės

Kilučių kapinės

Satkūnų kapinės

Kapų šventė Kėdainiuose

Pirmą kartą po Nepriklausomybės atstatymo Lietuvoje, rugsėjo 17 d. Kėdainiuose, Kauno gatvės kapinaitėse, po pamaldų Reformatų bažnyčioje kėdainiečiai rinkosi švęsti Kapų šventę. Susirinkusiųjų širdis šildė, guodė ir gaivino maldos bei giesmės, jautrūs pokalbiai bei prisiminimai apie Išėjusius artimuosius.

Pasinaudota facebook'o Sigita Si

Pamaldos Salamiestyje

Turtingas savo istorija Salamiesčio evangelikų reformatų surinkimas šiandien egzistuoja kaip Biržų evangelikų reformatų parapijos filija. Čia išdidžiai, šventoriaus ir jame kapinaičių apsupta stovi, matyt 1830 metais atstatyta ar renovuota evangelikų reformatų bažnytelė. Liko dar Salamiestyje keli gyvi reformatai, gyvenantys šalia bažnytelės. Jau XX a. pirmoje pusėje, tarpukaryje, čia nebebuvo vietoje reziduojančio dvasininko – klebono. Pamaldas atlaikydavo šventėjas – sykiu vargonininkas iš vietinio

surinkimo. Kunigas atvykdavo iš Papilio evangelikų reformatų parapijos karts nuo karto atlaikyti eucharistines pamaldas – švęsdavo Viešpaties vakarienę. Viena tokių tradicinių kunigo atsilankymo dienų būdavo sekmadienis prieš Šv. Baltramiejaus dieną. Šią tradiciją prisimenant, šiemet, sekmadienį prieš Šv. Baltramiejaus dieną buvo paskelbtos evangelikų reformatų kapinių šventės pamaldos Salamiestyje. Į pamaldas susirinko ne tik visi Salamiesčio reformatai. Atvyko iš šio surinkimo kilę vaikaičiai ir provaikaičiai. Paminėti savo protėvių. Pamaldose buvo minimos Gasparevičių, Tatorių, Ajučių, Naktinių ir kitų reformatų šeimų, čia gyvenančių ir gyvenusių, pavardės. Nedidelė bažnytelė prisipildė ir atgijo giesmėmis, malda ir Dievo Žodžiu. Kapinių šventės liturgijos pamaldas laikė ir Dievo Žodį (1 Kor 13 skyrius) skelbė šios filijos administratorius kun. Rimas Mikalauskas. Pamaldose dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo narys nuo Biržų-Kupiškio Valdemaras Valkiūnas, apsilankęs pirmą kartą šioje bažnytelėje. Pasibaigus pamaldoms dar ilgai pamaldų dalyviai nesiskirstė, bendravo šventoriuje ir lankėsi kaimynystėje, prie bažnytelės stovinčiose Gasparevičių ir Naktinių sodybose. Prisiminė senus, gražius laikus, kai čia dar virė gyvenimas. Dabartinė padėtis liūdna, dėl sunykusio surinkimo ir apskritai Lietuvos demografinės padėties. Neaplenkė ši neganda ne tik Salamiesčio reformatų, bet ir visos gyvenvietės. Jau keleri metai, kai uždaryta savo istorija garsi Salamiesčio mokykla... Jos dar šviesus, nesunykęs pastatas tebestovi naujojoje Salamiesčio dalyje. Salamiesčio gyventojai – jaunimas, neturėdami pajamų šaltinio, išvyksta į Lietuvos didmiesčius ar užsienin, o senieji – Anapilin.... Prieš mėnesį ir Salamiesčio reformatai taip pat neteko po ligos pas Viešpatį išėjusios Danutės Gasparevičienės iš Tatorių giminės.

Dievas žino, ar ateis kada geresni laikai Salamiestin? Kadaise yra buvę ir labai blogų – karų, epidemijų laikų ir gerų laikų, kai vietinių gyventojų gausėjo. Toks atgimimas įvyko evangelikų reformatų surinkime XIX a. pirmoje pusėje. Šiandien Salamiestin susirinkę evangelikai reformatai čia randa gražiai sutvarkytą bažnytelę ir aplink ją prižiūrimas senas sodybas su ūkiniais pastatais. Iš tiesų čia yra vietos sodybose susirinkti į kelių dienų dvasinių mokymų vasaros stovyklėles suaugusiems su šeimomis ar jaunimui, kaimo sąlygomis. Kartu pasidarbuoti tvarkant pačią bažnytelę, jos aplinką, pažinti vieni kitus, augti Viešpaties Jėzaus Kristaus pažinime ir Jo mokyme. Pavakaroti prie laužo ir pašlovinti Dievą jaukioje bažnytelėje. Susirikusieji, pamaldų dalyviai, sutarė pagal seną tradiciją, kasmet susirinkti kapinių švenčių pamaldoms prieš Šv. Baltramiejaus dieną. Jei Viešpats laimins, tai 2024 metais pačią Šv. Baltramiejais dieną – šeštadienį, 12 valandą kviečiame Bažnyčion prisiminti užmigusius Viešpatyje ir pasimelsti už jų vaikaičius – likusius išblaškytus jų palikuonis šioje gyvenimo kelionėje, pašlovinti Dievą. Po pamaldų, susirinksime krikščioniškon agapėn pabendravimui prie suneštinių vaišių stalo šalia bažnytelės esančioje sodyboje. Liekame taip pat su mintimis apie bent vienos nakvynės evangelikų reformatų dvasinio ugdymo ir pabendravimo stovyklėlę suaugusiems ir vaikams prie Salamiesčio evangelikų reformatų bažnytelės ateityje. Senųjų evangelikų reformatų – salamiestėnų gyventojai pasiruošę atverti savo sodybų namus ir širdis – savo bažnytelę jaunystei ir Dievo šlovei.

InfoRef_LT

Ant Dubingių piliakalnio – reformatų maldos ir giesmės

Dubingių piliavietėje, buvusios reformatų bažnyčios vietoje, rudens pradžioje – pirmą rugsėjo šeštadienį – reformatai renkasi Malda ir Giesmę paminėti kunigaikščius Radvilas ir kitus, kurių kūnai ilsisi buvusiame šventoriuje. Šiomet dalyvauti pamaldose, kurias laikė 6 kunigai, atvyko itin gausus tikėjimo brolių ir seserų būrys iš įvairių Lietuvos parapijų, taip pat dalyvavo ir liuteronų.

Po homilijos, giesmių, gen. superintendentas kun. R. Stankevičius dėkojo Dievui už reformatų globėjus kunigaikščius Radvilas ir išvardijo po buv. reformatų bažnyčios *Dievo stalo* vieta 2009 m. rugsėjo 5 d. sarkofage perlaidotus Radvilas, jų žmonas, vaikus: LDK kancleris, Vilniaus vaivada Mikalojus Radvila Juodasis, jo žmona Elžbieta Šidloviecka-Radvilienė, LDK kancleris, Vilniaus vaivada ir didysis etmonas Mikalojus Radvila Rudasis, jo sūnus Mikalojus Radvila, Mikalojaus Radvilos žmona Elena Hlebovičaitė, M. R. Rudojo vaikaičiai Mikalojus Radvila ir Jonušas VI Radvila bei Kristupo Radvilos Perkūno pirmoji žmona Ana Sobkovna. Taip pat prisiminti Dubingiuose tarnavę ir mirę bei galimai palaidoti bažnyčios šventoriuje: Demetrijus Paulius (mirė 1650 m.), Krainskis Jonas (mirė po 1700 m.), Tšečiakas Mikalojus (mirė 1704 m.), Nerlichas Andrius (mirė apie 1712 m.). Dr. Dariuszas Bryčka, 2022 metais ordinuotas katechetu ir paskirtas patarnauti Lietuvos evangelikų reformatų bendruomenei Varšuvoje (lenkų kalba), skaitė pamokslą apie pirmąjį kankinį Steponą.

Po pamaldų aplankyti specialiu pastatu nuo aplinkos poveikio apdengti išlikę Radvilų rūmų - pilies rūšiai, bendrauta Agapėje, naujojoje Dubingių Šv. Jurgio bažnyčioje susitikta su klebonu kun. Dainiumi Jančiausku ir šios šventovės mecenate Aurelija

Rusteikiene. Šiltas ir nuoširdus susitikimas baigėsi jautria ev. reformatų dovana Dubingiams – smuikininko Liudviko Lahaynės atliekamais kūrinių.

Tą pačią dieną Dubingiuose, prieš pamaldas lankėsi Lietuvos Reformacijos ir kultūros draugijos valdyba, vadovaujama pirmininko Donato Balčiausko.

Asvejos regioninio parko Lankytojų centre įvyko susitikimas su Dubingių seniūnu Kęstučiu Kaminsku, Dubingių seniūnijos renginių organizatore Renata Mažeikyte-Čeponiene, Dubingių bendruomenės tarybos narėmis Gražina Pateckiene ir Janina Višumirskiene. Donatas Balčiauskas, pasidžiaugęs, kad Dubingiams suteiktas 2024 metų Lietuvos mažosios kultūros sostinės vardas, palinkėjo sėkmės įgyvendinant užsibrėžtus kilnius tikslus, plačiai visuomenei suteikiant galimybes artimiau susipažinti su šiuo nepaprastai įdomaus regiono kultūriniu savitumu. Draugijos vicepirmininkė, Paminklo *Reformacijos ir lietuvių raštijos pradininkams* statymo Vilniuje, Reformatų sode, komiteto-fondo kanclerė doc. dr. Ina Dagytė-Mituzienė pristatė Draugijos ir Dubingių bendruomenės bendradarbiavimo sutarties projektą, kuriame, be kita ko, numatoma suderintomis priemonėmis ir būdais tarpusavyje bendradarbiauti, siekiant abipusiškai naudingų tikslų: keistis patirtimi, aktualia informacija, plėtoti bei įgyvendinti veiklas, renginius, parodas, konferencijas, programas, projektus, stovyklas ir kitas priemones, susijusias su Lietuvos Reformacijos istorija bei kultūra ir Dubingių istorinio kultūrinio lauko plėtote ir vertės išryškinimu. *Geranoriškumu ir bendromis pastangomis grįžtais abiejų šalių – Draugijos ir Dubingių bendruomenės – santykiais šioje sutartyje numatoma skatinti ir įtraukti šia tematika besidominčius Lietuvos Reformacijos istorinių centrų – Dubingių, Vilniaus, Biržų, Kėdainių, Tauragės žmones, ypač jaunimą, į kryptingas, rezultatyvias ir pagal galimybes inovatyvias kultūrinės veiklas*, - pabrėžė I. Dagytė-Mituzienė. Sutarties projektas įteiktas bendruomenės atstovėms.

InfoRef_LT

Nuotraukos A. Arlauskienės

Vasara – vestuvių metas

VILNIUJE

Ir džiaugsme ir varge kartu...

NEMUNĖLIO RADVILIŠKIO REFORMATŲ BAŽNYČIOJE

Rugpjūčio 23 d. kun. Rimas Mikalauskas sutuokė panevėžietę *Agnę Baltušytę* ir biržietį *Eligijų Stankevičių*.

Mielieji Agne ir Eligijau,

Meilė – tai stebuklas, kasdienybę paverčiantis švente.

Kasryt su Meile pasveikinkit prasidedančią dieną. Tą jausmą, kaip talismaną, kaip Kūrėjo duotą dovaną, išsaugokite visame Jūsų bendro Gyvenimo kelyje.

Sutuoktuvių proga Jus sveikina
Panevėžio ev. reformatų parapija

Rugpjūčio 12 d. neįprastai šventiškai baltomis nematytomis gėlėmis išpuoštoje Vilniaus reformatų bažnyčioje, daugybės liudininkų akivaizdoje kun. Rimo Mikalausko buvo sutuokti jaunieji parapijiečiai *Andrė Česnakaitė* ir *Edvinas Bizukoitis*, vargonavo kaunietė Živilė Kudirkaitė.

Rugpjūčio 25 d. Vilniaus reformatų bažnyčioje kun. Raimondas Stankevičius sutuokė vilnietę *Aistę Pelanytę* ir Bronislavą Reichinbachą, ceremonijos metu grojo Liudvikas Lahayne.

25-eris metus *ir varge ir džiaugsme* kartu

Rugsėjo 17 dieną Kauno evangelikų reformatų bažnyčioje buvo paminėtos Indrės ir Žydrūno Pavinkšnių 25-tų vestuvių metinės

Kun. Frankas van Dalen'as palaimino Indrės ir Žydrūno santuoką, melddamas jiems Dievo išminties, Šventosios Dvasios malonės ir kad Viešpats vestų juos teisumo ir ramybės keliu. Kad jie ir toliau tarnautų Dievui vienu protu ir širdimi per visas savo gyvenimo dienas. Taip pat linkėjo Dievo tvirtumo laikytis atnaujintų įžadų, pagalbos būti ištikimais vienas kitam, kad visą gyvenimą palaikytų ir drąsintų vienas kitą bei neštų vienas kito naštas ir dalintųsi vienas kito džiaugsmais. Tegul jų namai būna atviri tiek draugams, tiek nepažįstamiems žmonėms, tegul jie šviečia pasaulyje kaip žiburiai, tegul uoliai dirba ir aktyviai dalyvauja bažnyčios veikloje, būna naudingi Dievo karalystės piliečiai ir tegul jų bendras gyvenimas teikia džiaugsmą jiems patiems, palaiminimą kitiems ir šlovę bei garbę Dievui.

Rita Jaudegienė

Nuotrauka autorės

Ilgai lauktos Krikštynos

Rugsėjo 9 d. buvo džiugi šventė Donaldos ir Donato Venskų šeimoje – tądien Kauno ev. reformatų bažnyčioje buvo pakrikštytas jauniausias iš judviejų trijų vaikų – sūnus Marsas Venskus, ką tik sulaukęs ketverių. Krikštijo kun. Frankas

van Dalenas, padedamas katecheto Dainiaus Jaudegio, o šio sakramento suteikimą liudijo susirinkę giminės, draugai, artimieji. Krikšto tėvų įsipareigojimą auklėti krikščioniškai priėmė krikšto tėvai Vaigirdas ir Vaiva Striužai. Pamaldų metu buvo priminta apie krikšto įžadus bei jo svarbą, o ypatingą pamokslą apie krikštą – paprastai ir suprantamai – kun. Frankas orientavo į mažuosius, pasitelkęs juodas švarinimosi priemones, su humoru priminė visiems susirinkusiems krikšto – kaip prigimtinės nuodėmės nuplovimą, kuris įvyks, kai žmogus įtikės. Vertimui iš anglų į lietuvių kalbą talkino šeimos draugas bei mūsų bažnyčios narys Giedrius Vaitiekūnas. Skambėjusioms giesmėms klavišiniaus akomponavo Živilė Kurdirkaitė, o gitaros garsais bei vokalu jas papildė Vilgailė Striužaitė. Dauguma į krikštynas susirinkusių vaikų mokėjo vaikiškų giesmelių, su kuriomis susipažino ev. reformatų stovykloje Nemunėlio Radviliškyje, ir jas atliko su judesiais – taip nuspalvindami krikštynas kaip gražią vaikų šventę. Po pamaldų visi sveikino ką tik pakrikštytą vaikėlį ir linkėjo gyventi dorai, bendravo, fotografavosi bei sudalyvavo organizuotoje architektūrinėje ekskursijoje po modernistinį Kauną, kuri prasidėjo būtent nuo Reformatų bažnyčios Kaune pastato (vedė Jokūbas Zalepūga). Šventės akimirkas įamžino šeimos draugė fotografė Dovaldė Butėnaitė bei trumpą vaizdo įrašą susuko kitas draugas – Andrius Zubiela.

Na, o vėliau sekė vaišės bei vaikiškos linksmybės Marso tetos kieme, kur dažniausiai tarp vaikų skambėjo klausimas: *O ar tu jau krikštytas?* Skambėjo šūksniai: *Ir aš noriu krikštytų!*

InfoRef_LT

Viešnagė Vilniuje

Rugsėjo 3 d. Vilniuje lankėsi ir dalyvavo pamaldose Reformatų bažnyčioje Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo eiliniame 373-iame suvažiavime Biržuose ordinuotas katechetas, tarnaujantis lenkakalbėje Lietuvos ev. reformatų parapijoje Varšuvoje, dr. Dariusz Bryčko su šeima.

InfoRef_LT

Ištrink...

*Ištrink žodžius
Kažkada užrašytus
Kažkada nutylėtus
Ir nepasakytus.
Ištrink mintis
Kažkada gimusias
Ir mirusias*

*Kažkur
Kur baigies tu
Ištrink save
Kad gimtum iš naujo
Pasaulyje be skausmo
Pasaulyje iš meilės.*

Vladas Verkėlis, 2023

ISSN 2669-1841

VYR. REDAKTORIUS gen. superintendentas

kun. Raimondas Stankevičius

Redaktorė: Dalija Gudliauskienė

Leidiniui talkino:

Kęstutis Pulokas, Genovaitė Mikalajūnienė
Dizainas ir maketas Aušrinės Bareikytės-Čižikienės
Tiražas 100 egz.

Redakcija:

Pylimo 20-13, Vilnius,

Konsistorijos raštinė Vilniuje

Tel. +370 69904137, +370 655 43678

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina savo nuožiūra

Mūsų leidinyje pateiktus kai kuriuos straipsnius galite skaityti
www.ref.lt

